

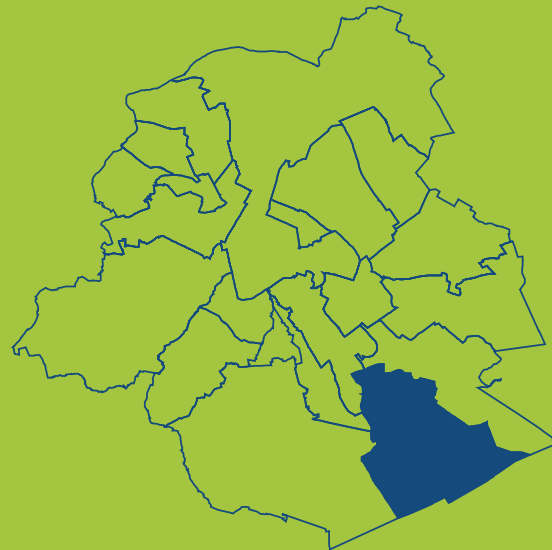
VOORWOORD	2
1 INLEIDING EN SYNTHESE	3
2 DEMOGRAFISCHE CONTEXT	8
2.1 Totale bevolking	8
2.2 Bevolkingsstructuur naar leeftijd en geslacht	9
2.3 Huishoudens	11
2.4 Multiculturaliteit	14
3 SOCIO-ECONOMISCHE KENMERKEN	16
3.1 Socio-economische status van de bevolking	16
3.2 Arbeidsmarkt	18
3.3 Inkomen en inkomensbron	20
4 GEZONDHEID	29
4.1 Algemene gezondheidstoestand	29
4.2 Gezondheid van de jonge kinderen	32
5 OPLEIDING	37
5.1 Schoolgaande bevolking in kleuteronderwijs	37
5.2 Schoolgaande bevolking in leerplichtonderwijs	38
5.3 Onderwijsritme in leerplichtonderwijs	39
6 HUISVESTING EN LEEFOMGEVING	40
7 WOORDENLIJST	41
COLOFON	46

Fiche n°17

Gemeente Watermaal-Bosvoorde

Editie 2/2010

COMMISSION
COMMUNAUTAIRE FRANÇAISE
– COHÉSION SOCIALE

OBSERVATORIUM VOOR
GEZONDHEID EN WELZIJN
VAN BRUSSEL-HOOFDSTAD
– GEMEENSCHAPPELIJKE
GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

UNIVERSITÉ LIBRE DE
BRUXELLES – IGEAT

VOORWOORD

Dit document is fiche nr.17-Watermaal-Bosvoorde van de *“Gemeentelijke fiches voor de analyse van de lokale statistieken in het Brussels Gewest”*.

Het is de bedoeling van deze fiches aan beleidsmakers en lokale actoren een eenvoudig instrument aan te bieden om inzicht te krijgen in bepaalde kenmerken van de bevolking waarmee zij werken en hen te helpen bij het uitstippelen van hun strategieën.

In het kader van haar decreet inzake sociale cohesie heeft de Franse Gemeenschapscommissie (**COCOF**) een instrument besteld dat de problemen en behoeften van de Brusselse gemeenten op het vlak van sociale cohesie statistisch benadert. Deze statistieken werden samengelegd met de ervaringen van de actoren op het terrein. In het instrument worden vergelijkingen gemaakt tussen de gemeenten (per statistische buurten) en tussen de gemeenten en het Gewest.

De documenten van dit instrument werden samengesteld door het Institut de Gestion de l'Environnement et de l'Aménagement du Territoire van de Université Libre de Bruxelles (**ULB-IGEAT**) in samenwerking met het **Observatorium voor Gezondheid en Welzijn**. Deze inventarisatie werd voorgelegd tijdens de verschillende lokale overlegmomenten en vergeleken met de ervaringen van de actoren op het terrein om zo behoeften en problemen aan het licht te brengen die niet in de statistische inventarisatie vermeld zijn. Deze analyse ondersteunde de lokale coördinatie op gemeentelijk niveau, met het oog op de voorbereiding van het nieuwe vijfjarenplan 2011-2015.

Gezien de fiches ook interessant zijn voor het grote publiek, heeft het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn de 19 gemeentelijke fiches vertaald.

Eigenlijk gaat het om een actualisering en verdere uitwerking van de gemeentelijke fiches van het Observatorium met de welzijns- en gezondheidsstatistieken per gemeente.

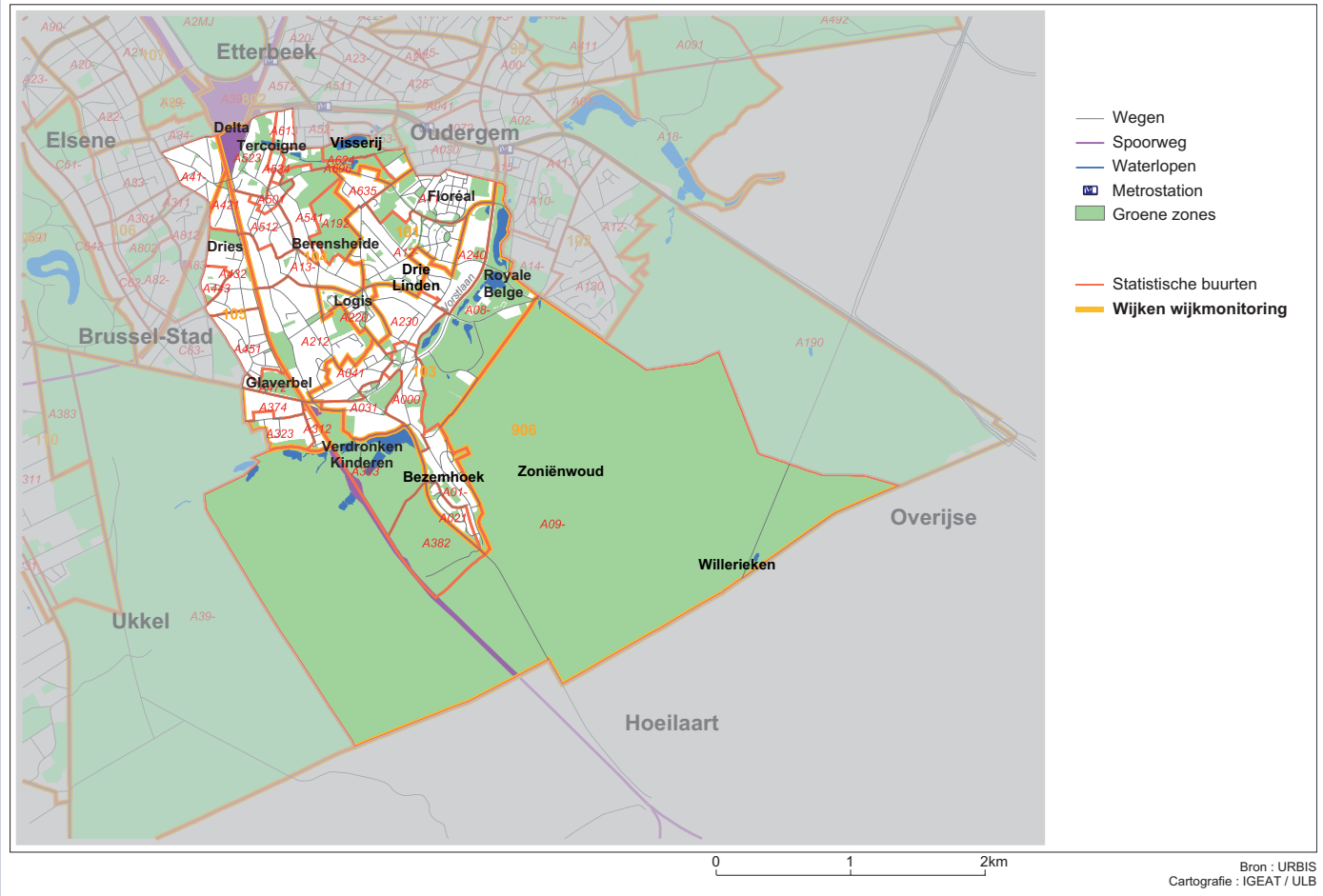
Verder zijn ook huisvestings- en onderwijsindicatoren (met cijfers van de Vlaamse en van de Franse Gemeenschap) opgenomen. In het kader van de opdracht van de COCOF werd bovendien ook een fiche voor het Gewest opgesteld, een handleiding die de lokale actoren helpt bij de interpretatie van de gegevens over hun gemeente en een derde en laatste document «bronnen en referenties» dat gebruikers begeleidt bij hun persoonlijk opzoekwerk in de basiscijfergegevens. Deze documenten werden echter niet vertaald.

Deze fiches vormen een aanvulling op de rapporten van het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn (“Welzijns- en gezondheidsatlas van Brussel-Hoofdstad”, “Jaarlijkse welzijnsbarometer”, “Gezondheidsindicatoren van het Brussels Gewest”,...) die gratis geraadpleegd en gedownload kunnen worden op de website van het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn (www.observatbru.be) en op de instrumenten ontwikkeld door het **BISA (Wijkmonitoring, Statistische indicatoren, Conjunctuurbarometer)**. De bespreking bij de hier voorgestelde gegevens is dan ook tot het strikte minimum beperkt. Wij nodigen u uit om deze documenten te lezen indien u meer uitleg wenst.

De cijfers voor Watermaal-Bosvoorde worden vergeleken met de gemiddelde waarde voor het Brussels Gewest, ofwel met de hoogste en laagste waarden voor de verschillende gemeenten. Met “Gewest” of “Brussels Gewest” bedoelen we het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (19 gemeenten).

I. INLEIDING EN SYNTHESE

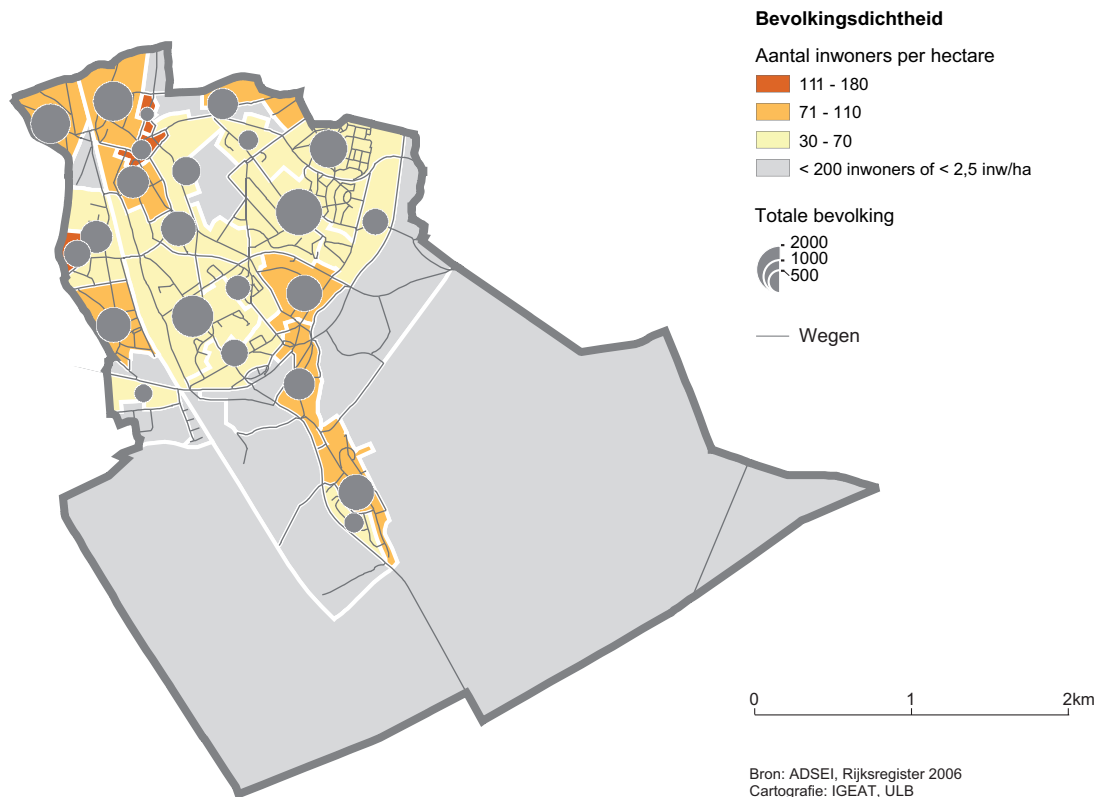
Kaart 1: Referentiekarta van Watermaal-Bosvoorde.

Deze referentiekarta geeft weer hoe de gemeente wordt opgedeeld wanneer infragemeentelijke statistieken worden voorgesteld. De statistische buurten zijn op de kaart afgebakend in het rood. Hun identificatienummer bestaat uit een prefix (21017 voor Watermaal-Bosvoorde) en een achtervoegsel, ook in het rood aangeduid op de kaart (A000-, A01-,...). De codes, benamingen, bevolkingsgroepen en -dichtheid van elke buurt zijn opgenomen in een lijst en op een kaart die geraadpleegd kan worden op de website van het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn.

De wijken van de **Wijkmonitoring** zijn afgebakend in het oranje, hun nummers zijn eveneens in het oranje weergegeven op de kaart. Het betreft aggregaten van statistische buurten, maar de grenzen van deze wijken vallen niet altijd samen met de gemeentegrenzen. Zij kunnen namelijk verschillende gemeenten overlappen, zoals hier het geval is met wijk "105-Dries". De wijken alsook de statistische buurten waaruit ze bestaan zijn eveneens opgenomen in een lijst beschikbaar op de website van het Observatorium.

Kaart 2: Bevolkingspreiding van Watermaal-Bosvoorde op 01/01/2006.

Watermaal-Bosvoorde (24 134 inwoners op 10 januari 2008, goed voor 2,3 % van de bevolking van het Gewest) ligt in het zuidoosten van het Brussels Gewest. De eerste dorpskern, Watermaal, bevindt zich in het noorden van de gemeente, de tweede, Bosvoorde, in het zuiden, dicht bij het Zoniënwoud. Watermaal-Bosvoorde grenst aan Oudergem in het noordoosten, Sint-Genesius-Rode, Hoeilaart en Overijse in het zuiden (via het Zoniënwoud), Ukkel (Zoniënwoud), Brussel-Stad (Natiënsquare) en Elsene in het westen. Een groot deel van het zuiden van de gemeente wordt ingenomen door het Zoniënwoud en is dus onbewoond.

De gemeente werd voornamelijk verstedelijkt tussen het einde van de 19de eeuw en 1970, waardoor de bebouwing bestaat uit villa's, mooie rijhuizen en kleine halflandelijke of arbeiderswoningen (met name in de Bezemhoek). Daarbij werden voornamelijk de bestaande wegen volgebouwd. Deze gemeente was al zeer snel aantrekkelijk voor de Brusselse burgerij. Gezien de goede bereikbaarheid met de trein en de tram worden ook twee grote tuinvijken aangelegd, Logis en Floreal, ontwikkeld in de jaren 1930 en geleidelijk aangevuld met andere gebouwen voor sociale huisvesting. Het aanbod aan sociale woningen in de gemeente is een van de grootste van

het Gewest. Logis en Floréal hebben echter deels hun sociale functie verloren als gevolg van de verkoop van de woningen en van hun aantrekkelijk karakter voor bepaalde middenklassen, die meer werden aangetrokken door het kader dan door het comfort en de grootte van de huizen. Toch zorgt, voor andere woningen van deze wijken, de toepassing van de gewestelijke regels ervoor dat de aanwezigheid van de meest achtergestelde bevolkingsgroepen, waaronder die afkomstig uit immigratie, er wordt versterkt. In de gemeente zijn er redelijk weinig hoge flatgebouwen voor de middenklassen, behalve in de wijk Visserijen en langs de Vorstlaan.

De stedelijke ontwikkeling van de gemeente is de weerspiegeling van een ononderbroken groei van de **bevolking** sinds het einde van de 19de eeuw tot aan het maximum van meer dan 25 000 inwoners in 1970. Sindsdien daalt de bevolking, maar trager dan in andere gemeenten van de tweede welgestelde kroon, omdat Watermaal-Bosvoorde minder werd getroffen door de vergrijzing van gezinnen die zich in de jaren voor en na de oorlog in de gemeente hebben gevestigd. De laatste jaren is de trend, in tegenstelling tot de andere Brusselse gemeenten, echter niet omgebogen en stijgt het bevolkingsaantal van de gemeente nog steeds niet. Dit verklaart waarom in Watermaal-Bosvoorde het aandeel jongeren kleiner en het aandeel ouderen groter is dan in het hele Gewest, waardoor de verouderings- en de afhankelijkheidsindex hoog zijn.

Het aandeel eenpersoonshuishoudens ligt er lager, maar in sommige wijken (bijvoorbeeld Visserijen) zijn er dan weer veel. Gezinnen met kinderen (inclusief eenoudergezinnen) en vooral koppels zonder kinderen komen op het grondgebied van de gemeente echter het vaakst voor.

Meer dan vier vijfde (84 %) van de bevolking van Watermaal-Bosvoorde heeft de Belgische **nationaliteit** en 68 % van de buitenlanders is afkomstig uit West-Europese landen. Het sociaaleconomisch profiel van deze migranten leunt sterk aan bij dat van de Belgische bevolking van de gemeente.

Gelegen in de tweede kroon in het zuidoostelijke kwadrant van het Gewest⁽¹⁾, wordt de gemeente Watermaal-Bosvoorde gekenmerkt door een bevolking met een **sociaaleconomisch profiel** gaande van voornamelijk zeer welgestelde huishoudens tot de middenklassen. Dit vertaalt zich op gemeentelijke schaal in belastbare inkomens die beduidend boven het Brusselse

gemiddelde liggen. De inkomens zijn echter iets lager in de oude dorpskernen en in bepaalde delen van de tuinkwaden van Floréal en Logis. De **activiteitsgraad**⁽²⁾ van mannen en vrouwen ligt aanzienlijk hoger dan het gemiddelde van het Gewest. Dit geldt voor alle leeftijden, behalve voor de 15- tot 24-jarigen van wie het aandeel volgens onderzoeken zeer hoog ligt. Bedienden uit de private of de openbare sector vormen de grootste groep werknemers in Watermaal-Bosvoorde. Bedrijfsleiders en zelfstandigen zijn licht oververtegenwoordigd, arbeiders beduidend ondervertegenwoordigd. De gemeentelijke **werkloosheid**⁽³⁾ is zeer laag: ze ligt ver onder het gewestelijke gemiddelde, vooral bij jonge meisjes. De werkloosheid treft vaker vrouwen en ouderen, een typisch profiel van welgestelde wijken waar de (vrijwillige) loopbaanonderbreking van vrouwen vaker voorkomt. Dit blijkt uit het feit dat langdurige werkloosheid iets vaker voorkomt bij vrouwen. Het aandeel van de bevolking dat moet rondkomen met een minimuminkomen of met een vervangingsinkomen is aanzienlijk lager in Watermaal-Bosvoorde dan in het gewest.

Het aandeel inwoners dat verklaart in goede **gezondheid** te verkeren is groter in Watermaal-Bosvoorde dan in het gewest, en dit voor alle leeftijden. Het **sterftecijfer**⁽⁴⁾ is lager dan dat van het gehele gewest. Het **geboortecijfer**⁽⁵⁾ daalt al jaren en is het laagste van het Gewest, als gevolg van de absolute en relatieve daling van het aantal jongvolwassenen in de gemeentelijke bevolking. De laatste jaren waren er slechts 200 tot 250 geboorten per jaar. Ten gevolge van hun opleidingsniveau bevallen vrouwen doorgaans op latere leeftijd. De meeste geboorten vinden plaats in gezinnen met dubbele inkomens, wat de jonge kinderen goede materiële vooruitzichten biedt.

Wat secundair **onderwijs** betreft, volgen de meeste jongeren die in Watermaal-Bosvoorde wonen, algemeen secundair onderwijs. Het aandeel jongeren dat technisch en beroepsonderwijs volgt, ligt verhoudingsgewijs aanzienlijk lager. De scholen in de gemeente beschikken slechts over een zeer klein aanbod in deze richtingen. Jongeren in de gemeente hebben aanzienlijk minder schoolachterstand dan het gemiddelde in het gewest. Toch is de situatie voor het gewest verre van schitterend. Heel veel leerlingen vatten na het leerplichtonderwijs hogere studies aan. Meestal hebben hun ouders ook een diploma hoger

(1,2,3,4,5) Zie woordenlijst.

onderwijs. Het gemiddelde opleidingsniveau van de inwoners stelt geen specifiek probleem bij de inschakeling op de arbeidsmarkt. Bij een gelijk diploma zien we verhoudingsgewijs minder werklozen dan verwacht op basis van het gewestelijke gemiddelde. De sociale woonwijken vertonen hier slechts een lichte afwijking.

Als redelijk vroeg verstedelijkte gemeente, met oude dorpskernen en oude tuinvijken, biedt Watermaal-Bosvoorde toch een grotendeels comfortabele **huisvesting** (badkamer, centrale verwarming en vaak afzonderlijke keuken, grote oppervlakte, garage, tuin). De staat van de binnenkant en de buitenkant van de woningen wordt door de bewoners doorgaans als goed ervaren, behalve in bepaalde delen van de tuinvijken waar grote renovaties noodzakelijk zijn. De omgeving van de gemeente wordt als net en redelijk rustig ervaren. De omgeving is zeer aangenaam dankzij de vele groene ruimten, die een volwaardig alternatief bieden voor de inwoners die in een appartement wonen. Privétuinen komen in deze gemeente vaak voor. Appartementen vormen immers minder dan 48 % van het woningaanbod.

Uit dit statistische overzicht van de gemeente Watermaal-Bosvoorde kunnen we een aantal **aandachtspunten** distilleren:

- Net zoals andere gemeenten van de tweede kroon in het Brussels Gewest, zal Watermaal-Bosvoorde nog vele jaren geconfronteerd worden met de vergrijzing van zijn bevolking. Er wonen nog veel ouderen. Daarnaast zijn ook gezinnen met kinderen duidelijk vertegenwoordigd. Dit verhoogt bijgevolg de types behoeften, die niet altijd gemakkelijk met elkaar te verzoenen zijn.

- De sociaaleconomische situatie van de meeste inwoners is gunstig tot zeer goed dankzij een goede inschakeling op de arbeidsmarkt, wat maakt dat een groot deel van de uitdagingen op gemeentelijk vlak verband houden met het bewaren en verbeteren van het levenskader. Voor de meest kwetsbaren is de toegang tot huisvesting echter problematisch als gevolg van de hoge huurprijzen en de inkrimping van het huuraanbod. Dit probleem stelt zich ook voor de aankoop van woningen, vooral als men een zekere sociale mix in de gemeente wil bewaren.
- Een aanzienlijk deel van het woningaanbod van de gemeente bestaat uit sociale woningen. Naast de renovatiekosten die deze oude woningen met zich brengen, moet de stijgende bevolkingsconcentratie van de meest kwetsbare bevolkingsgroepen in dit segment van de huurmarkt in de toekomst worden aangepakt. Dit is een rechtstreeks gevolg van het lage aantal sociale woningen op gewestelijke schaal en van de toewijzingsregels waarbij de meest kwetsbaren voorrang krijgen.

Informatie over het welzijns- en gezondheidsaanbod: www.sociaalbrussel.be

Sociaal Brussel online (www.sociaalbrussel.be) werd ontwikkeld door de vzw Centrum voor Maatschappelijke Documentatie en Coördinatie en biedt gratis, eenvoudig en snel toegang tot de Nederlandstalige, Franstalige en tweetalige welzijns- en gezondheidsorganisaties die actief zijn in de gemeente of in de 19 gemeenten van het Brussels Gewest.

Dit instrument – dat dagelijks wordt geüpdatet – helpt om het welzijnsnetwerk in zijn gemeente in real time te vatten en te lokaliseren op de kaart van het Brussels Gewest.

Er zijn 4 zoekmethodes gaande van de meest eenvoudige tot de meest complexe:

- op naam van de organisatie of dienst
- via een zoekterm (type Google)
- via een sector
- via een specifiek criterium of een combinatie van criteria.

Sinds juni 2008 wordt de informatie sector per sector online geplaatst (meer dan 4 300 adressen in juni 2011).

In enkele muisklikken beschikt u over concrete, geactualiseerde, op een kaart gevisualiseerde informatie.

Het **kruisen van de informatie over het aanbod met de gegevens** uit de volgende hoofdstukken – demografische gegevens, socio-economische kenmerken, gegevens over de algemene gezondheidstoestand, over opleiding en huisvesting – kan bijdragen tot het objectiveren van de tekorten op het vlak van voorzieningen, het stimuleren van de creatie van aangepaste dienstverlening, de ondersteuning van de netwerking, het aanwakken van de bewustwording en de coördinatie, het aanmoedigen van burgerparticipatie in de wijken.

2. DEMOGRAFISCHE CONTEXT

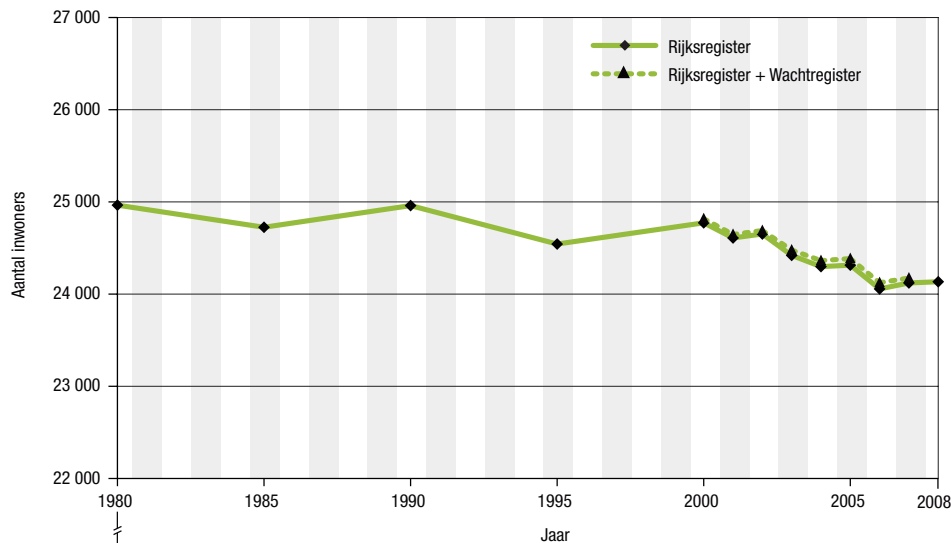

Van een aantal demografische indicatoren zijn, per wijk, kaarten en tabellen beschikbaar op de site van de Wijkmonitoring. Raadpleeg de onderwerpen “Type huishoudens”, “Nationaliteiten”, “Woonmobiliteit”, “Leeftijdsstructuur” onder het thema “Demografie”.

<http://www.wijkmonitoring.irisnet.be/>

2.1 Totale bevolking

Figuur 1: Evolutie van de totale bevolking van Watermaal-Bosvoorde (1980-2008).

Bron: FOD Economie - ADSEI, Rijksregister en Wachtregister

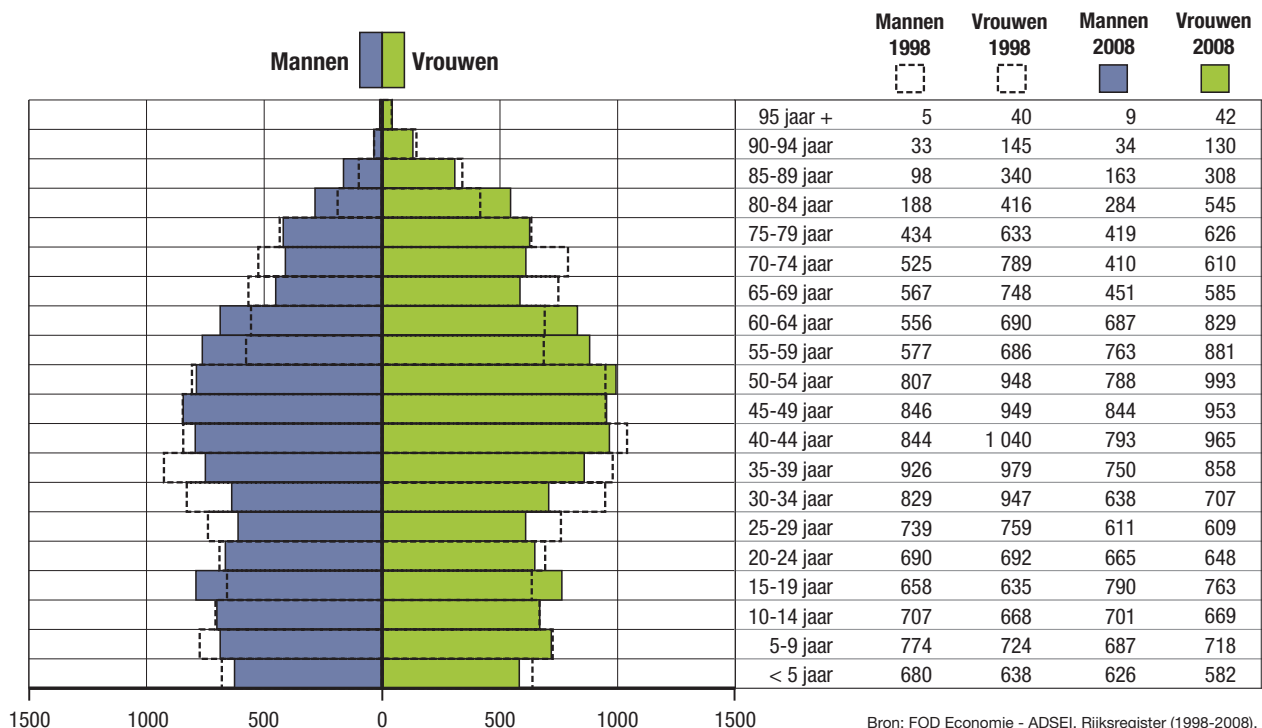
Het Rijksregister van de natuurlijke personen vermeldt de personen die zijn ingeschreven in de bevolkingsregisters van de gemeenten. Deze personen kunnen al dan niet de Belgische nationaliteit hebben (al naargelang bepaalde verblijfsvoorwaarden). Ook vreemdelingen die tewerkgesteld worden door de Europese instellingen en hun gezinsleden zijn er in opgenomen (behalve die met diplomatieke status).

Het Wachtregister, in het leven geroepen bij wet van 24 mei 1994, bevat de vreemdelingen die zich als vluchteling opgeven of die vragen als vluchteling te worden erkend.

Het aantal inwoners in Watermaal-Bosvoorde daalt licht sinds 1980. In tegenstelling tot de andere gemeenten is er geen stijging van de bevolking vanaf de jaren 2000. In 2008 telde de gemeente 24 505 inwoners.

2.2 Bevolkingsstructuur naar leeftijd en geslacht

Figuur 2: Evolutie van de totale bevolking van Watermaal-Bosvoorde op 01/01/1998 en 01/01/2008.

Op 1 januari 2008 telt de gemeente Watermaal-Bosvoorde officieel 24 505 inwoners (11 113 mannen en 13 021 vrouwen). Bovendien telt het Wachtregister 53 personen (in 2007).

2,3 % van de bevolking van het Brussels Gewest woont in Watermaal-Bosvoorde. Sinds 10 jaar wordt een daling vastgesteld van het aantal jonge kinderen (tot en met 9 jaar), van de jongvolwassenen (van 20 tot 44 jaar) en van ouderen van 65 tot 74 jaar.

2.2 Bevolkingsstructuur naar leeftijd en geslacht

Tabel 1: Evolutie van de kenmerken van de bevolking van Watermaal-Bosvoorde en het Brussels Gewest tussen 1998 en 2008.

	Watermaal-Bosvoorde			Brussels Gewest		
	1998	2003	2008	1998	2003	2008
% < 3 jaar	3,1 %	3,0 %	2,9 %	3,9 %	4,2 %	4,5 %
% < 18 jaar	19,9 %	20,5 %	20,3 %	20,9 %	21,4 %	21,9 %
% < 20 jaar	22,0 %	22,6 %	22,9 %	23,2 %	23,6 %	24,2 %
% 18-64 jaar	60,2 %	59,8 %	60,6 %	61,9 %	62,8 %	63,6 %
% 20-64 jaar	58,1 %	57,6 %	57,9 %	59,6 %	60,6 %	61,3 %
% 65 jaar en meer	19,9 %	19,7 %	19,1 %	17,2 %	15,9 %	14,5 %
% 80 jaar en meer	5,1 %	5,7 %	6,3 %	4,5 %	4,6 %	4,7 %
Verouderingsindex (≥ 65 jaar / 0-19 jaar)	90,5	87,2	83,4	74,0	67,2	60,0
Afhankelijkheidsindex (0-19 + ≥ 65 jaar) / (20-64 jaar)	72,0	73,5	72,6	67,8	65,1	63,0
Index van intensiteit van de veroudering (> 80 jaar / ≥ 65 jaar)	25,5	29,1	32,8	26,3	28,8	32,4

Bron: FOD Economie - ADSEI, Rijksregister.

De verouderingsindex wordt berekend als de verhouding tussen de pensioengerechtigde personen (65 jaar en +) en de jongeren onder de 20 jaar. De afhankelijkheidsindex wordt berekend als de verhouding tussen hetzij personen die de schoolleeftijd hebben (jonger dan 20 jaar), hetzij pensioengerechtigde personen en personen tussen 20 en 64 jaar.

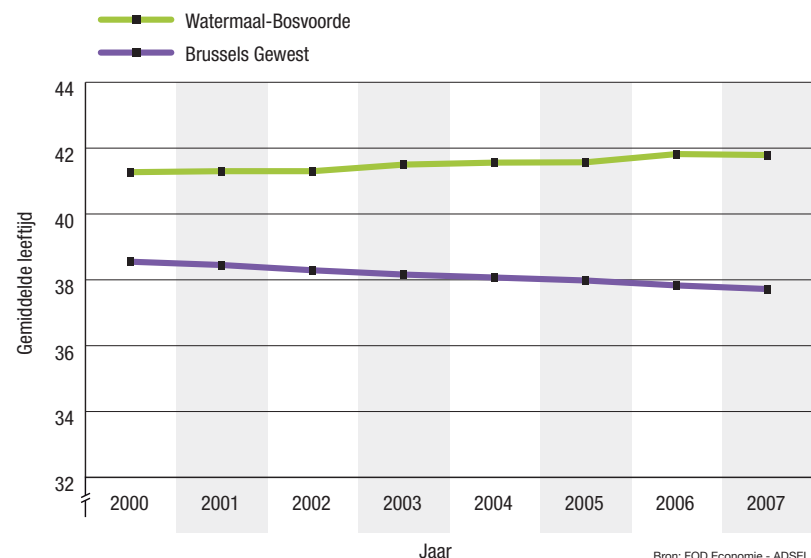
De intensiteit van de veroudering is het aandeel van de zeer oude personen (ouder dan 80 jaar) binnen de groep ouder dan 65 jaar.

De bevolking van Watermaal-Bosvoorde is ouder dan die van het Brussels Gewest.

De verouderingsindex is een van de hoogste van het gewest. Het aandeel jongeren in de totale bevolking van de gemeente stijgt minder dan het gewestelijke gemiddelde, terwijl het aandeel senioren sneller dan gemiddeld stijgt. De afhankelijkheidsindex is er redelijk hoog. Het aandeel personen ouder dan 80 jaar stijgt meer dan in het hele gewest.

In de afgelopen jaren is de bevolking van het Brussels Gewest verjongd. Hoewel reeds hoger dan in het gewest, blijft de gemiddelde leeftijd van de inwoners van Watermaal-Bosvoorde nog stijgen.

Figuur 3: Evolutie van de gemiddelde leeftijd in Watermaal-Bosvoorde en het Brussels Gewest van 2000 tot 2007.

Bron: FOD Economie - ADSEI.

2.3 Huishoudens

2.3.1 SAMENSTELLING VAN DE HUISHOUDENS

Tabel 2: Samenstelling van de huishoudens in Watermaal-Bosvoorde en het Brussels Gewest op 01/01/2007 (alternatieve tabel ⁽⁶⁾).				
	Watermaal-Bosvoorde		Brussels Gewest	
	Aantal huishoudens	Aandeel huishoudens	Aantal huishoudens	Aandeel huishoudens
Alleenstaande mannen	2 212	18,8	118 947	23,7
Alleenstaande vrouwen	3 223	27,4	128 742	25,6
Paar zonder kinderen	2 209	18,8	82 178	16,4
Paar met kinderen	2 456	20,9	106 178	21,1
Alleenstaande moeder met kinderen	1 261	10,7	47 068	9,4
Alleenstaande vader met kinderen	203	1,7	7 660	1,5
Andere	192	1,6	11 492	2,3
Totaal aantal private huishoudens	11 756	100,0	502 265	100,0

Bron: Studiedienst van de Vlaamse Regering, 2007.

46,2 % van de huishoudens zijn huishoudens van één persoon. Opgelet, het gaat om het aandeel huishoudens, en niet het aandeel personen dat alleen woont. Een huishouden kan uit een of meerdere personen bestaan. Alleenstaanden worden bijgevolg ook beschouwd als een eenpersoonshuishouden. Zo vertegenwoordigen de 2 212 alleenstaande mannen in Watermaal-Bosvoorde 18,8 % van de huishoudens, maar slechts 9,2 % van de totale bevolking.

Minstens 65,0 % van de huishoudens heeft geen kinderen (minstens 65,7 % in het Brussels Gewest). 37,2 % van de huishoudens met kinderen is een eenoudergezin. Dit zijn vooral alleenstaande moeders met kinderen, maar er zijn ook 203 alleenstaande vaders met kinderen in Watermaal-Bosvoorde.

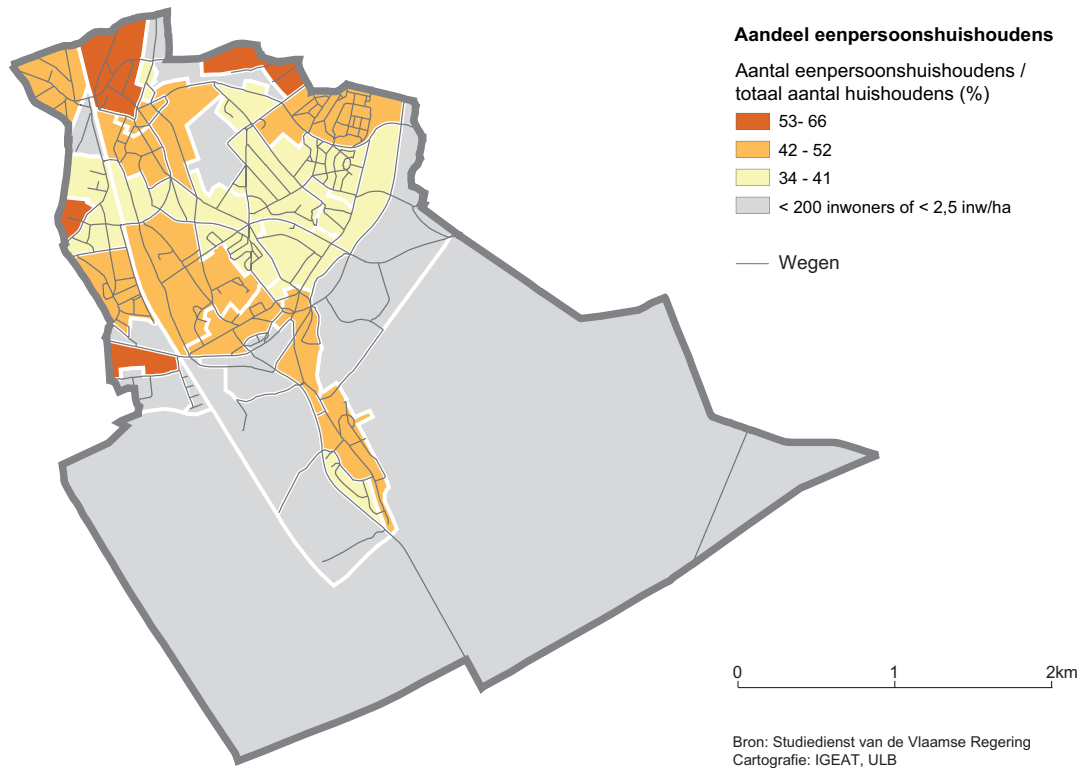
De samenstelling van de huishoudens is verschillend naargelang van de statistische buurt. Onderstaande kaarten geven hierover meer informatie.

(6) In tegenstelling tot de tabellen van de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie, worden in deze tabellen niet enkel gehuwden als paar beschouwd, maar ook de ongehuwd samenwonenden.

2.3 Huishoudens

2.3.2 EENPERSOONSHUISHOUDENS

Kaart 3: Aandeel eenpersoonshuishoudens per statistische buurt in Watermaal-Bosvoorde op 01/01/2007.

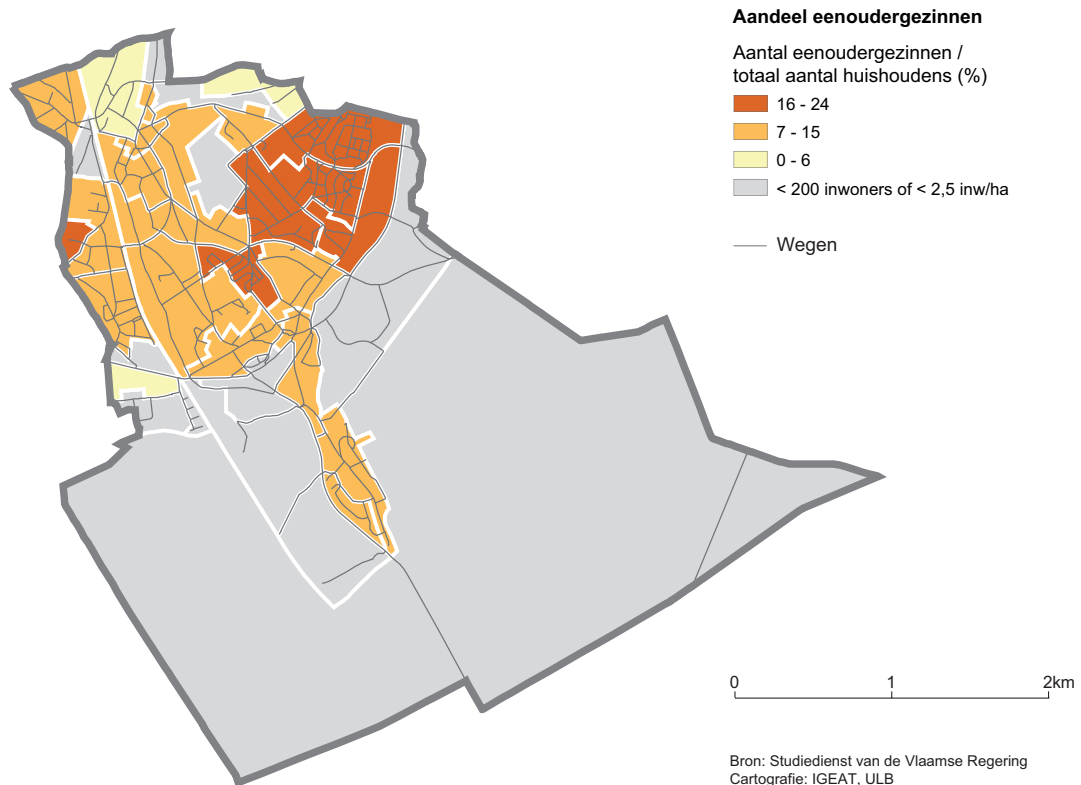

Het aandeel eenpersoonshuishoudens is lager in Watermaal-Bosvoorde (42,2 %) dan in het Gewest (49,3 %). Het grootste percentage eenpersoonshuishoudens bevindt zich in de statistische buurt “A624-Visserijen” (65,5 %), het laagste aandeel in de buurt “A534-Begoniastraat” (34,5 %).

2.3 Huishoudens

2.3.3 EENOUDERGEZINNEN

Kaart 4: Aandeel eenoudergezinnen per statistische buurt in Watermaal-Bosvoorde op 01/01/2007.

Het aandeel eenoudergezinnen is iets groter in Watermaal-Bosvoorde (12,4 %) dan in het Gewest (10,9 %). Dit aandeel bedraagt 37,2 % van alle gezinnen met kinderen, wat een relatief hoog aandeel is bij de Brusselse gemeenten. Het aandeel is het grootst in de buurten “A443-Ville-et-Forêt-Eland” (23,5 %) en “A220 Logis-Zuid” (23,1 %). Dit zijn buurten met sociale

woningen, het aandeel eenoudergezinnen is er vaak hoger omdat dit een belangrijk criterium is om er te kunnen wonen. De kleinste aandelen worden vastgesteld in de buurten “A374-Kantorenzoning-Zuid” (0,0 %) en “A523-IJsvogel” (5,6 %).

2.4 Multiculturaliteit

Tabel 3: Voornaamste nationaliteiten in Watermaal-Bosvoorde en het Brussels Gewest op 01/01/2008.

Watermaal-Bosvoorde			Brussels Gewest		
Nationaliteit	Aantal	%	Nationaliteit	Aantal	%
Totaal (+ vluchtelingen)	24 134	100,0	Totaal (+ vluchtelingen)	1 048 491	100,0
België	20 155	83,5	België	753 448	71,9
Marokko	898	3,7	Frankrijk	46 006	4,4
Italië	371	1,5	Marokko	39 095	3,7
Spanje	303	1,3	Italië	26 695	2,5
Frankrijk	271	1,1	Spanje	19 210	1,8
Portugal	188	0,8	Portugal	16 127	1,5
Polen	172	0,7	Polen	15 645	1,5
Roemenië	158	0,7	Turkije	10 516	1,0
Griekenland	153	0,6	Duitsland	8 886	0,8
Congo	108	0,4	Roemenië	8 718	0,8

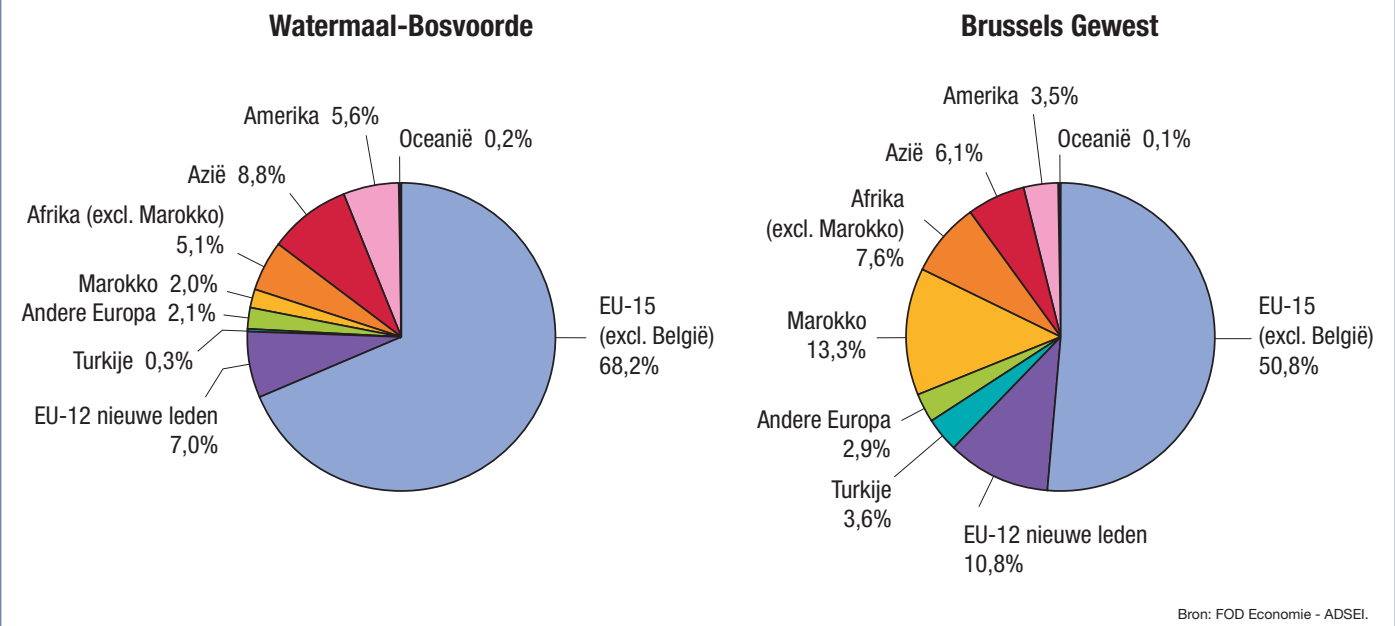
Bron: FOD Economie – ADSEI, Rijksregister, 2008.

In 2008 had 16,5 % van de bevolking van de gemeente Watermaal-Bosvoorde niet de Belgische nationaliteit⁽⁷⁾. Dit ligt ver onder het gemiddelde van het Brussels Gewest (28,1 %).

(7) Het betreft wel degelijk de nationaliteit en niet de origine. Een groot deel van de allochtone gemeenschap is door naturalisatie Belg geworden. De statistieken per nationaliteit geven niettemin een duidelijk beeld van de recentste migraties.

2.4 Multiculturaliteit

Figuur 4: Verdeling van de niet-Belgische bevolking in Watermaal-Bosvoorde en het Brussels Gewest op 01/01/2008.

In Watermaal-Bosvoorde (68,2 %) nog meer dan in het Gewest (50,8 %) is de meerderheid van de niet-Belgische bevolking afkomstig uit de 15 landen van de EU (lidstaten vóór 2004⁽⁸⁾). Van de niet-Belgen vormen de Fransen de grootste gemeenschap (22,6 % van de niet-Belgen, 3,7 % van de totale bevolking), gevolgd door de Italianen (9,3 % van de niet-Belgen), de Britten (7,6 % van de niet-Belgen), de Duitsers (6,8 % van de niet-Belgen) en de Japanners (4,7 % van de niet-Belgen).

(8) EU-15: Duitsland, België, Frankrijk, Italië, Luxemburg, Nederland, Denemarken, het Verenigd Koninkrijk, Ierland, Griekenland, Spanje, Portugal, Oostenrijk, Finland, Zweden.

EU-12 nieuwe leden: Cyprus, Hongarije, Malta, Polen, Letland, Estland, Litouwen, Tsjechië, Slowakije, Slovenië, Roemenië, Bulgarije.

3. SOCIO-ECONOMISCHE KENMERKEN

Van een aantal sociaaleconomische indicatoren zijn, per wijk, kaarten en tabellen beschikbaar op de site van de Wijkmonitoring. Raadpleeg de onderwerpen: "Inschakeling op de arbeidsmarkt" en "Inkomens" onder het thema "Economie".

<http://www.wijkmonitoring.irisnet.be/>

3.1 Socio-economische status van de bevolking

3.1.1 ALGEMEEN SOCIAAL-ECONOMISCH STATUUT

Tabel 4: Algemeen sociaal-economisch statuut van de bevolking van Watermaal-Bosvoorde op 31/12/2007, naar geslacht en leeftijdscategorie.

Mannen		Aantal	0-17 jaar	18-24 jaar	25-49 jaar	50-64 jaar	65-79 jaar	80 jaar +
Actieve bevolking	Werkend (loontrekkende of zelfstandige)	4 337	0,4	20,3	71,1	61,2	10,7	2,4
	Werkzoekend	535	0,0	4,4	7,2	10,1	0,2	0,0
Niet-actieve bevolking	Pensioentrekkend	1 787	-	-	0,1	9,6	85,2	95,7
	Andere niet-actieven	4 509	99,6	75,1	21,7	19,1	4,0	1,8
Totale bevolking KBSZ		11 168	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Vrouwen		Aantal	0-17 jaar	18-24 jaar	25-49 jaar	50-64 jaar	65-79 jaar	80 jaar +
Actieve bevolking	Werkend (loontrekkende of zelfstandige)	4 295	0,5	20,9	65,3	48,4	4,2	0,6
	Werkzoekend	697	0,0	2,3	8,1	12,6	0,0	0,0
Niet-actieve bevolking	Pensioentrekkend	2 746	-	-	0,3	14,1	78,6	89,4
	Andere niet-actieven	5 317	99,5	76,9	26,2	24,9	17,2	10,0
Totale bevolking KBSZ		13 055	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Totaal (mannen en vrouwen)		Aantal	0-17 jaar	18-24 jaar	25-49 jaar	50-64 jaar	65-79 jaar	80 jaar +
Actieve bevolking	Werkend (loontrekkende of zelfstandige)	8 632	0,4	20,6	68,0	54,2	6,9	1,2
	Werkzoekend	1 232	0,0	3,3	7,7	11,5	0,1	0,0
Niet-actieve bevolking	Pensioentrekkend	4 533	-	-	0,2	12,0	81,4	91,4
	Andere niet-actieven	9 826	99,6	76,0	24,1	22,3	11,7	7,4
Totale bevolking KBSZ		24 223	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Bron: KBSZ[®], gegevens op 31/12/2007.

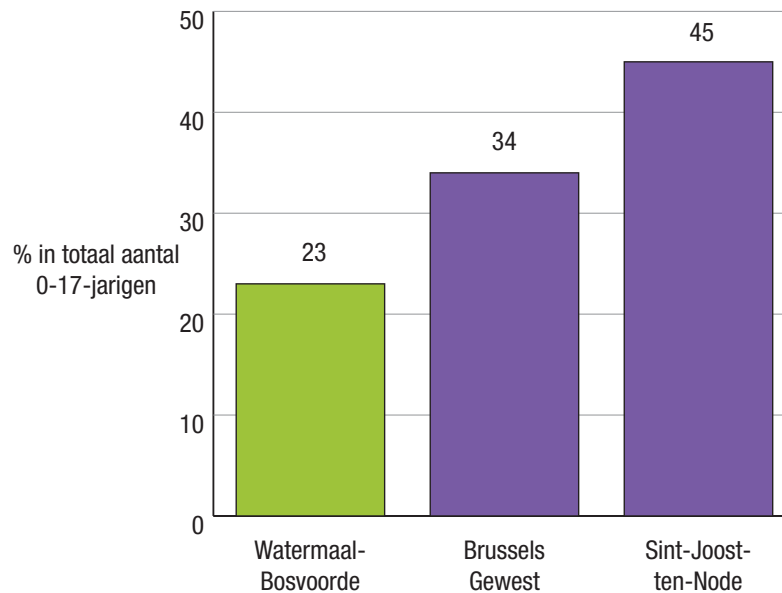
In Watermaal-Bosvoorde heeft 68,0 % van de 25-49-jarigen een baan (werknemer of zelfstandige), wat meer is dan het gewestelijke gemiddelde (57,0 %). In de groep 18-24 jaar (20,6 % tegenover 27,3 % voor het Gewest) hebben minder mensen een baan. In vergelijking met het Gewest (44,8 %) heeft echter een groter percentage van de groep 50-64-jarigen werk (54,2 %).

- (9) Meer informatie over de gegevens van de Kruispuntbank Sociale Zekerheid (KBSZ) en de categorie "andere" vindt u op de website van het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn onder de rubriek Armoede/gegevensbronnen. Deze categorie bevat onder anderen studenten, huisvrouwen en -mannen,...

3.1 Socio-economische status van de bevolking

3.1.2 MINDERJARIGEN IN EEN HUISHOUDEN ZONDER BETAALD WERK

Figuur 5: Aandeel minderjarigen in een huishouden zonder betaald werk in Watermaal-Bosvoorde en het Brussels Gewest op 31/12/2005.

Bron: KBSZ op 31/12/2005.

In de gemeente Watermaal-Bosvoorde leeft 23 % van de jongeren onder de 18 jaar in een gezin zonder inkomen, het laagste percentage van het hele Gewest. Dit gemiddelde cijfer verdoezelt echter de verschillen op het gemeentelijke grondgebied⁽¹⁰⁾.

(10) Voor meer informatie zie pagina 80 van de "Welzijns- en Gezondheidsatlas van Brussel-Hoofdstad" van het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn.

3.2 Arbeidsmarkt

3.2.1 ACTIEVE BEVOLKING

Tabel 5: Activiteitsgraad⁽¹¹⁾ van de bevolking van Watermaal-Bosvoorde en het Brussels Gewest op 31/12/2007, naar geslacht en leeftijdscategorie.

	Watermaal-Bosvoorde			Brussels Gewest		
	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
Activiteitsgraad	64,0	59,6	61,7	64,4	53,6	59,0
Activiteitsgraad van 15-24-jarigen	17,4	16,8	17,1	28,3	25,2	26,7
Activiteitsgraad van 25-49-jarigen	78,2	73,5	75,7	74,1	63,5	68,9
Activiteitsgraad van 50-64-jarigen	71,3	61,0	65,7	67,4	51,9	59,3
Activiteitsgraad 65-plussers	8,5	2,9	5,0	7,2	2,1	4,1

Bron: KBSZ (gegevens op 31/12/07).

In Watermaal-Bosvoorde ligt de activiteitsgraad (61,7 %) boven die van het Brussels Gewest (59,0 %), vooral bij vrouwen. Hij ligt boven het gemiddelde voor de 25-plussers, maar duidelijk onder het gemiddelde voor wie jonger dan 25 is.

Een lage activiteitsgraad bij de groep 15-24 jaar kan wijzen op een sterkere geneigdheid bij deze personen om hoger onderwijs te volgen. De activiteitsgraad bedraagt 17,1 % in de gemeente, tegenover 26,7 % in het Brussels Gewest.

(11) De activiteitsgraad is het aandeel van de bevolking tussen 15 en 64 jaar dat actief is op de arbeidsmarkt (werkend en werkzoekend) ten opzichte van de totale bevolking tussen 15 en 64 jaar.

3.2 Arbeidsmarkt

3.2.2 WERKZOEKENDEN

Tabel 6: Werkloosheidsgraad en kenmerken van werkzoekenden in Watermaal-Bosvoorde en het Brussels Gewest op 01/01/2008, naar geslacht.

	Watermaal-Bosvoorde			Brussels Gewest		
	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
Werkloosheidsgraad	10,0	11,5	10,7	17,8	20,5	19,0
Werkloosheidsgraad van min 25-jarigen	28,1	22,3	25,3	29,8	33,7	31,7
Werkloosheidsduur						
< 1 jaar	41,3	35,9	38,4	38,1	36,6	37,4
1 tot 2 jaar	14,7	12,6	13,6	16,4	15,9	16,2
2 tot 5 jaar	22,5	25,3	24,0	26,2	26,3	26,3
5 jaar en +	21,5	26,2	24,0	19,2	21,2	20,2
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Aandeel werkzoekenden naar leeftijd						
< 25 jaar	17,6	11,4	14,3	14,8	16,5	15,6
25-49 jaar	60,2	62,7	61,5	69,0	68,7	68,8
50 jaar en +	22,2	25,9	24,2	16,2	14,9	15,6
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Aandeel werklozen naar nationaliteit						
Belgen	84,2	85,4	84,9	67,3	72,6	69,9
EU (excl. Belgen)	8,9	8,2	8,5	10,5	11,5	11,0
Niet EU	6,9	6,4	6,6	22,2	16,0	19,1
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Bron: NBB, FOD Economie – ADSEI, ACTIRIS, Steunpunt-WSE, Berekeningen Observatorium voor de Werkgelegenheid, Actiris.

De werkloosheidsgraad in Watermaal-Bosvoorde (11,9 %) ligt veel lager dan in het Gewest (19,0 %), ook bij de leeftijdsgroep onder 25 jaar (23,6 % tegenover 31,7 %). Werklozen in Watermaal-Bosvoorde vertonen de neiging om minder lang werkloos te blijven dan in het Gewest. Op 1 januari 2008 was 40,2 % van de werklozen minder dan één jaar werkloos (tegenover 37,4 % voor het Gewest) en was 18,8 % al meer dan 5 jaar werkloos (tegenover 20,2 %). Werklozen zijn in Watermaal-Bosvoorde ouder dan in het Gewest.

3.3 Inkomen en inkomensbron

3.3.1 GEMIDDELD EN MEDIAAN INKOMEN

Tabel 7: Gemiddeld en mediaan inkomen in euro per jaar, per inwoner en per aangifte, Watermaal-Bosvoorde, Brussels Gewest en België, inkomens 2006.			
	Gemiddeld inkomen per inwoner (2006)	Gemiddeld inkomen per aangifte (2006)	Mediaan inkomen per aangifte (2006)
Watermaal-Bosvoorde	€ 15 968	€ 28 349	€ 19 472
Brussels Gewest	€ 11 988	€ 22 516	€ 15 932
België	€ 14 173	€ 24 949	€ 18 833

Bron: FOD Economie – ADSEI, Fiscale statistieken 2007 (inkomens 2006).

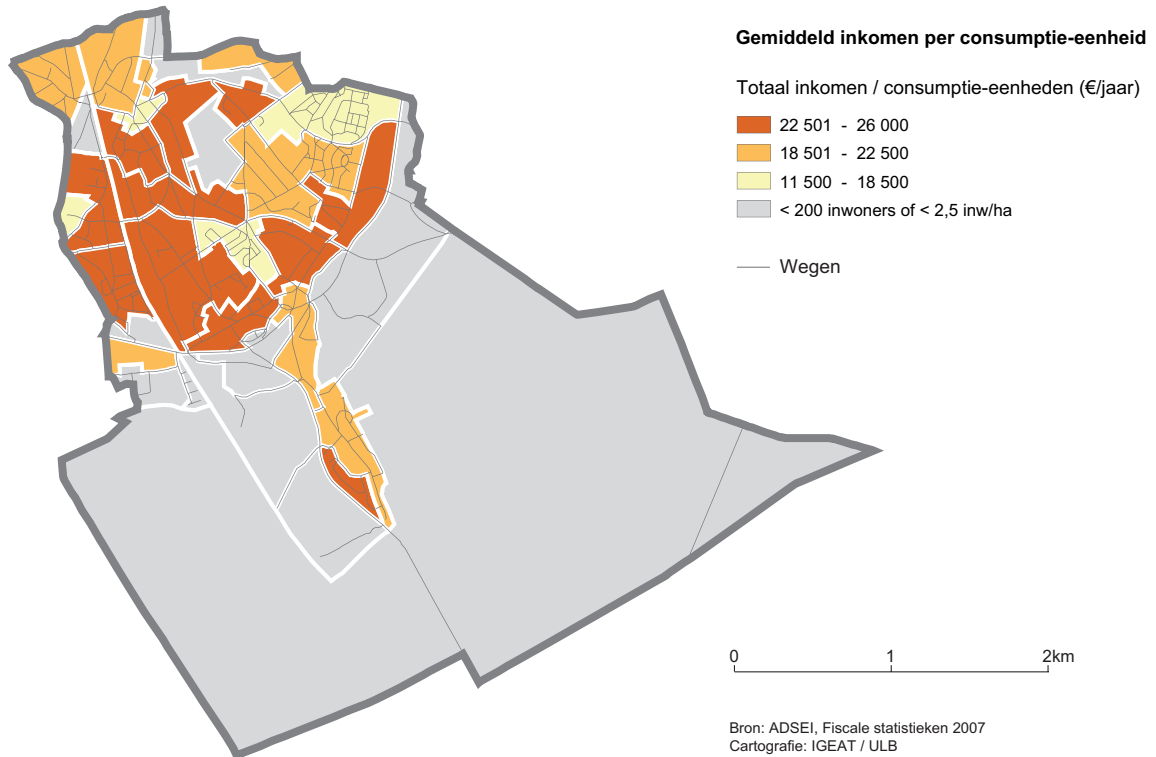
Het gemiddelde inkomen per inwoner is het totale inkomen gedeeld door de totale bevolking. Het gemiddelde inkomen per aangifte is het totale inkomen gedeeld door het aantal fiscale aangiften. Het mediane inkomen is het inkomen dat de bevolking precies in twee verdeelt: de helft van de bevolking heeft een inkomen hoger dan het mediane inkomen, de andere helft een lager.

Het gemiddelde inkomen in Watermaal-Bosvoorde ligt ruim boven het gewestelijke gemiddelde. Hetzelfde geldt voor het mediane inkomen⁽¹²⁾. De inkomens zijn ook hoger dan die in het land.

(12) Voor meer informatie zie de Welzijnsbarometer van het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn.

3.3 Inkomen en inkomensbron

Kaart 5: Gemiddeld inkomen per consumptie-eenheid per statistische buurt in Watermaal-Bosvoorde, inkomens 2006

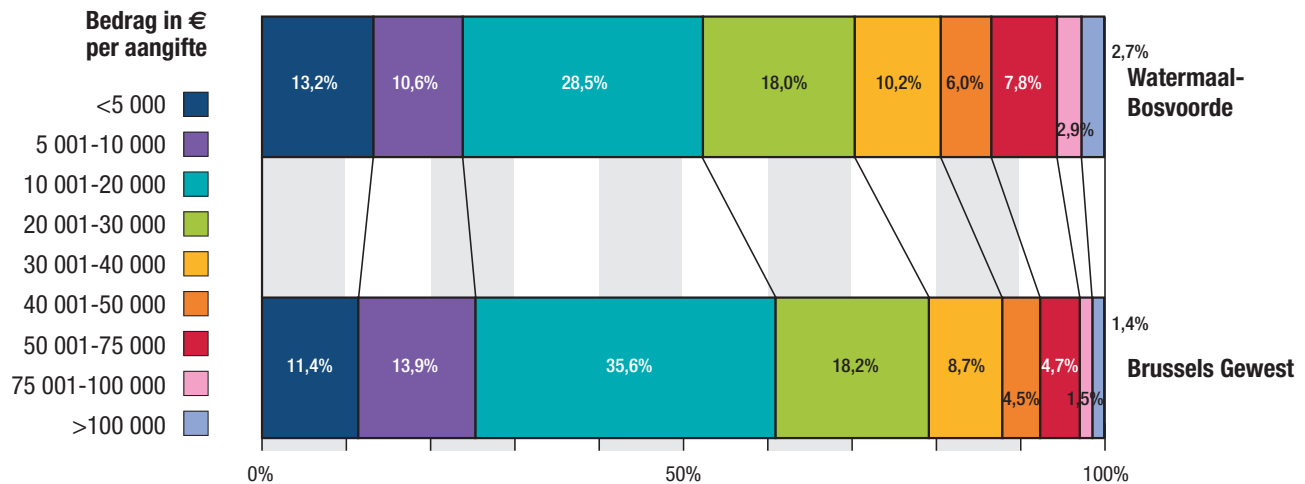
Het gemiddelde inkomen per consumptie-eenheid werd berekend door het aangegeven totaal inkomen te vergelijken met het aantal consumptie-eenheden in de wijk. De consumptie-eenheden herevalueren de bevolking rekening houdend met de huishoudensstructuur, aangezien deze een invloed heeft op de structuur van de uitgaven. De consumptie-eenheden worden als volgt gedefinieerd: de eerste volwassene van een huishouden geldt als 1 consumptie-eenheid, de andere volwassenen als 0,5 en de kinderen jonger dan 13 jaar als 0,3.

Het maximuminkomen bedraagt € 26 031/jaar voor de buurt “A230-Piepelingen” en het minimuminkomen € 11 945/jaar in de buurt “A443-Ville-et-Forêt-Eland”.

3.3 Inkomen en inkomensbron

3.3.2 INKOMENSKLASSEN

Figuur 6: Samenstelling van het gezamenlijk belastbaar inkomen naar inkomensklasse, per aangifte, Watermaal-Bosvoorde en het Brussels Gewest, 2005.

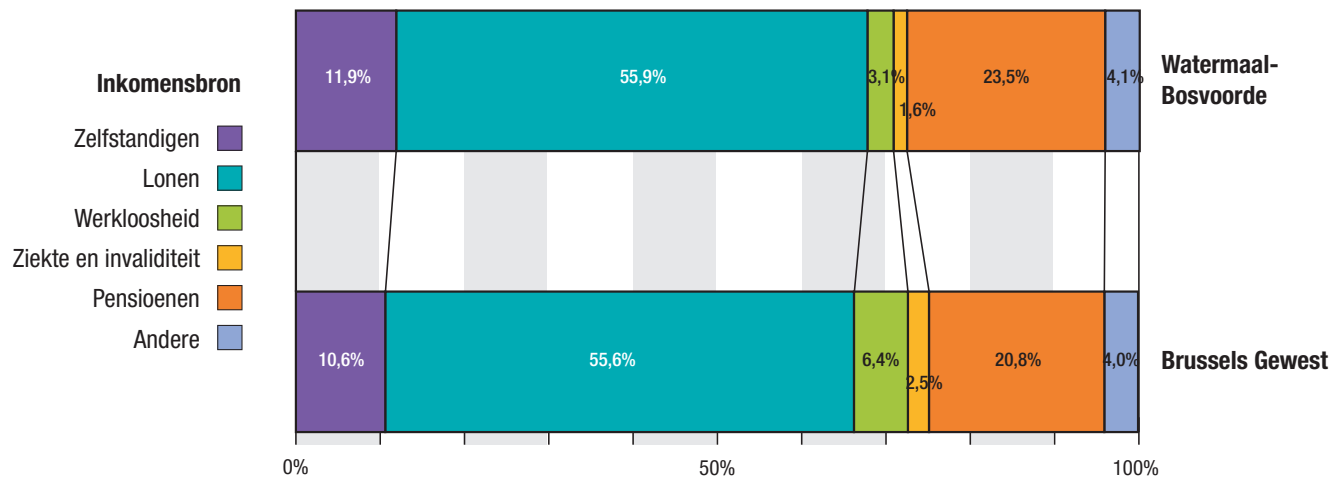
Bron: FOD Economie - ADSEI, Fiscale statistieken 2006 (inkomens 2005).

Watermaal-Bosvoorde is een gemeente van middenklassen tot hogere klassen. Het aandeel lage inkomens (< € 10 000 per aangifte) is er kleiner dan in het Brussels Gewest, en dat van de hoge inkomens (> € 75 000 per aangifte) veel groter (respectievelijk 23,8 % en 5,6 % tegenover 25,3 % en 2,9 %).

3.3 Inkomen en inkomensbron

3.3.3 INKOMENSBRON

Figuur 7: Samenstelling van het gezamenlijk belastbaar inkomen, Watermaal-Bosvoorde en het Brussels Gewest, 2005.

Bron: FOD Economie - ADSEI, Fiscale statistieken 2006 (inkomens 2005).

Watermaal-Bosvoorde is een gemeente met veel werknemers en ouderen. De inkomens uit lonen (55,9 %) nemen er bijgevolg een even groot deel voor hun rekening als in het gehele Gewest (55,6 %). Het aandeel van de pensioenen ligt boven het gewestelijke gemiddelde (23,5 %) en het aandeel inkomens van zelfstandigen ligt iets boven dat van het gewest (11,9 % tegenover 10,6 %).

3.3 Inkomen en inkomensbron

3.3.4 PERSONEN DIE LEVEN VAN EEN MINIMUM- OF VERVANGINGSINKOMEN

Tabel 8: Aantal en aandeel personen die leven van een minimum- of vervangingsinkomen in 2008 in Watermaal-Bosvoorde en het Brussels Gewest, naar leeftijdscategorie.

	Watermaal-Bosvoorde		Brussels Gewest	
	Aantal	%	Aantal	%
Jongeren (18-25 jaar)	1 953	100,0	93 462	100,0
OCMW: leefloon + equivalent leefloon	131	6,7	7 177	7,7
Werkloosheidsuitkering	59	3,0	8 264	8,8
Uitkering voor mensen met een handicap	11	0,6	516	0,6
Totaal aantal jongeren met een uitkering	201	10,3	15 957	17,1
Actieve bevolking (18-64 jaar)	14 622	100,0	667 026	100,0
OCMW: leefloon + equivalent leefloon	379	2,6	20 385	3,1
Werkloosheidsuitkering	1 439	9,8	91 409	13,7
Uitkering voor mensen met een handicap	351	2,4	11 198	1,7
Totaal aantal mensen op actieve leeftijd met een uitkering	2 169	14,8	122 992	18,4
Ouderen (≥ 65 jaar)	4 616	100,0	152 045	100,0
OCMW: leefloon + equivalent leefloon	10	0,2	1 349	0,9
Inkomensgarantie voor ouderen (IGO)	176	3,8	17 256	11,3
Uitkering voor mensen met een handicap	157	3,4	8 155	5,4
Totaal aantal ouderen met een uitkering	343	7,4	26 760	17,6

Bron: POD Maatschappelijke Integratie – januari 2008, RVA, FOD Sociale Zekerheid, Rijksdienst voor Pensioenen 2008.

14,8 % van de actieve bevolking en 10,3 % van de jongeren in Watermaal-Bosvoorde leven van een vervangingsinkomen, dit is minder dan in het Brussels Gewest. Het aandeel van de bevolking dat moet rondkomen met een leefloon of met een vervangingsinkomen is lager in Watermaal-Bosvoorde dan in het Gewest. 7,4 % van de ouderen heeft recht op een inkomensgarantie, een invaliditeitsuitkering, een leefloon of een equivalent leefloon.

3.3 Inkomen en inkomensbron

3.3.5 GERECHTIGDEN OP EEN INKOMEN VAN HET OCMW

Tabel 9: Aantal gerechtigden op het leefloon en equivalent leefloon op 31/12/2007 in Watermaal-Bosvoorde en het Brussels Gewest, naar leeftijdscategorie.

	Watermaal-Bosvoorde				Brussels Gewest			
Leeftijd	Leefloon	Equivalent leefloon	Leefloon + equivalent	Bevolking	Leefloon	Equivalent leefloon	Leefloon + equivalent	Bevolking
<18	0	1	1	4 896	42	31	73	229 420
18-24	111	18	129	1 953	5 791	1 355	7 146	93 462
25-49	103	88	191	7 728	11 211	3 908	15 119	411 019
50-64	50	12	62	4 941	4 553	666	5 219	162 545
≥65	4	5	9	4 616	1 103	232	1 335	152 045
Totaal	268	124	392	24 134	22 700	6 192	28 892	1 048 491

Bron: POD Maatschappelijke Integratie – december 2007, ADSEI: Rijksregister (bevolking op 01/01/2008).

Tabel 10: Aandeel gerechtigden op het leefloon en equivalent leefloon op 31/12/2007 in Watermaal-Bosvoorde en het Brussels Gewest, naar leeftijdscategorie.

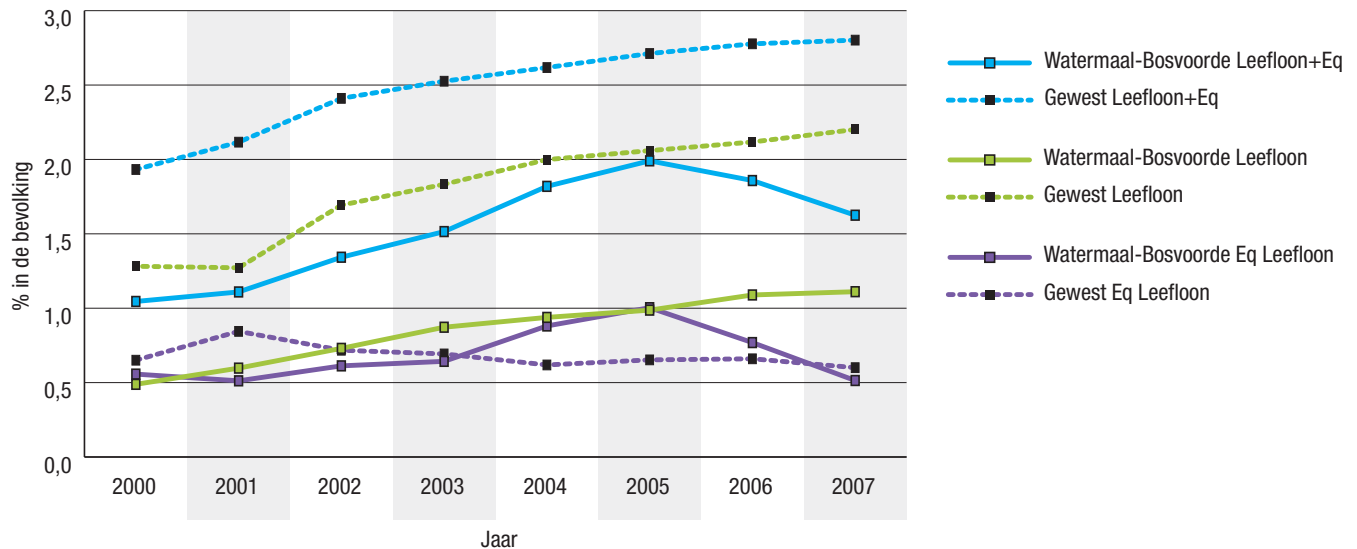
	Watermaal-Bosvoorde				Brussels Gewest			
Leeftijd	Leefloon	Equivalent leefloon	Leefloon + equivalent	Bevolking	Leefloon	Equivalent leefloon	Leefloon + equivalent	Bevolking
<18	0,0	0,0	0,0	100 %	0,0	0,0	0,0	100 %
18-24	5,7	0,9	6,6	100 %	6,2	1,4	7,6	100 %
25-49	1,3	1,1	2,5	100 %	2,7	1,0	3,7	100 %
50-64	1,0	0,2	1,3	100 %	2,8	0,4	3,2	100 %
≥65	0,1	0,1	0,2	100 %	0,7	0,2	0,9	100 %
Totaal	1,1	0,5	1,6	100 %	2,2	0,6	2,8	100 %

Bron: POD Maatschappelijke Integratie – december 2007, ADSEI: Rijksregister (bevolking op 01/01/2008).

Eind 2007 had 1,6 % van de bevolking van Watermaal-Bosvoorde een vervangingsinkomen, dat is tweemaal minder dan het gewestelijke gemiddelde (2,8 %). De leeftijdscategorie van 18 tot 24 jaar is hier verhoudingsgewijs het meest vertegenwoordigd, maar iets minder in Watermaal-Bosvoorde dan in het Brussels Gewest.

3.3 Inkomen en inkomensbron

Figuur 8: Evolutie van het aandeel gerechtigden op het leefloon of equivalent leefloon in Watermaal-Bosvoorde en het Brussels Gewest tussen 2000 en 2007.

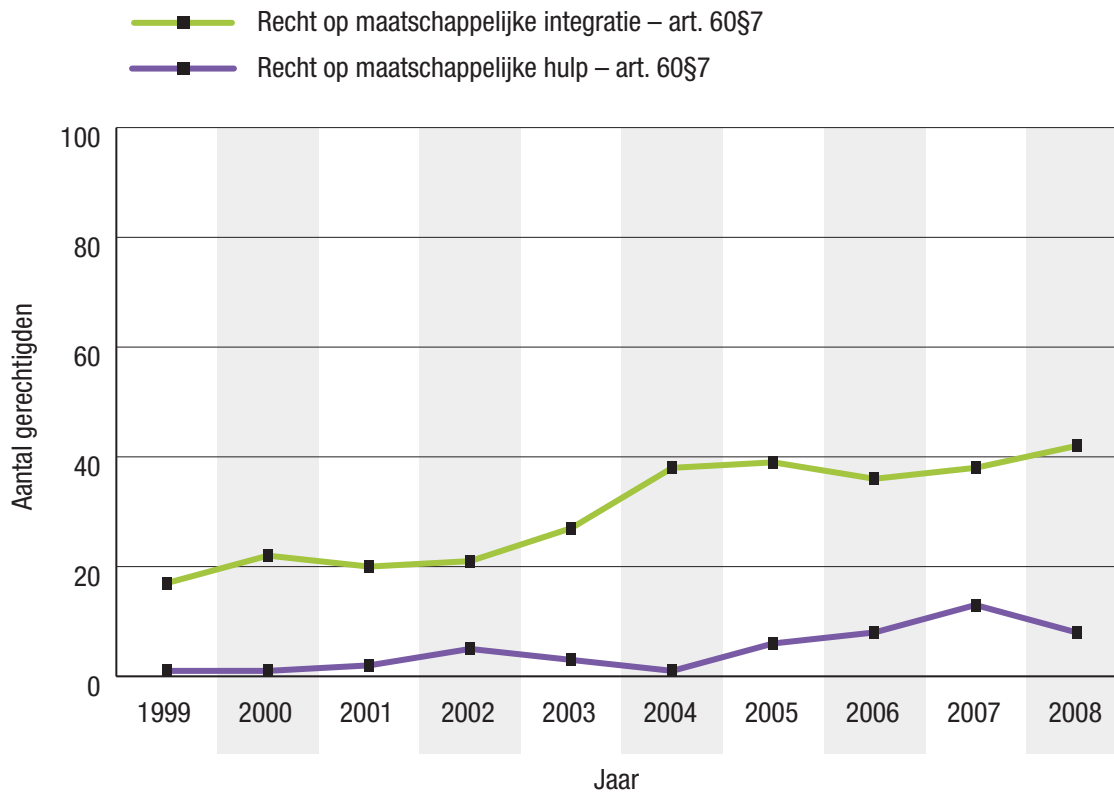
Bron: POD Maatschappelijke Integratie, gegevens op 31/12/2007, FOD Economie - ADSEI, Rijksregister.

Tussen 2004 en 2005 leek het percentage personen dat recht heeft op een OCMW-uitkering in Watermaal-Bosvoorde zich te stabiliseren of zelfs te dalen, terwijl het in het Brussels Gewest voortdurend steeg.

3.3 Inkomen en inkomensbron

3.3.6 TEWERKSTELLINGSMAATREGELEN

Figuur 9: Aantal mensen tewerkgesteld overeenkomstig artikel 60§7 in het OCMW van Watermaal-Bosvoorde tussen 1999 en 2008.

Bron: POD Maatschappelijke Integratie.

Het aantal via artikel 60§7 tewerkgestelde personen is in Watermaal-Bosvoorde tussen 1999 en 2008 gestegen. Zowel rechthebbenden op maatschappelijke integratie als rechthebbenden op maatschappelijke dienstverlening kunnen door het OCMW worden tewerkgesteld in het kader van artikel 60.

3.3 Inkomen en inkomensbron

3.3.7 MENSEN MET EEN LAAG INKOMEN (RVV EN OMNIO)

Tabel 11: Aantal rechthebbenden op de verhoogde tegemoetkoming van de verzekering voor geneeskundige verzorging (RVV of OMNIO) en hun personen ten laste op 01/01/2008 in Watermaal-Bosvoorde, naar leeftijdscategorie.

Watermaal-Bosvoorde	Aantal gerechtigden				Aantal personen ten laste			
	<20	20-64	≥65	totaal	<20	20-64	≥65	totaal
WIGW	13	214	524	751	90	40	41	171
OCMW	2	88	3	93	67	22	2	91
IGO	0	2	143	145	0	5	11	16
Mensen met een handicap	0	322	130	452	34	36	18	88
Kinderen met verhoogde kinderbijslag	22	4		26	0	0		0
Gerechtigde van ≥ 50 jaar en werkzoekend ≥ 1 jaar		185	4	189	29	23	7	59
OMNIO	88	102	0	190				
Totaal aantal gerechtigden	125	917	804	1 846	220	126	79	425
Totale bevolking KBSZ	5 544	14 053	4 626	24 223	5 544	14 053	4 626	24 223

Bron: KBSZ 2008.

Tabel 12: Aandeel rechthebbenden op de verhoogde tegemoetkoming van de verzekering voor geneeskundige verzorging (RVV of OMNIO) en hun personen ten laste op 01/01/2008 in Watermaal-Bosvoorde, naar leeftijdscategorie.

Watermaal-Bosvoorde	% gerechtigden in de bevolking				% personen ten laste in de bevolking			
	<20	20-64	≥65	totaal	<20	20-64	≥65	totaal
WIGW	0,2	1,5	11,3	3,1	1,6	0,3	0,9	0,7
OCMW	0,0	0,6	0,1	0,4	1,2	0,2	0,0	0,4
IGO	0,0	0,0	3,1	0,6	0,0	0,0	0,2	0,1
Mensen met een handicap	0,0	2,3	2,8	1,9	0,6	0,3	0,4	0,4
Kinderen met verhoogde kinderbijslag	0,4	0,0		0,1	0,0	0,0		0,0
Gerechtigde van ≥ 50 jaar en werkzoekend ≥ 1 jaar		1,3	0,1	0,8	0,5	0,2	0,2	0,2
OMNIO	1,6	0,7	0,0	0,8				
Totaal aantal gerechtigden	2,3	6,5	17,4	7,6	4,0	0,9	1,7	1,8
Totale bevolking KBSZ	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Bron: KBSZ 2008.

Het aantal rechthebbenden op de verhoogde tegemoetkoming van de verzekering voor geneeskundige verzorging en hun personen ten laste is een indicator van het aantal personen dat in gezinnen met een laag inkomen leeft.

9,4 % van de bevolking van Watermaal-Bosvoorde heeft (rechtstreeks of onrechtstreeks) recht op de verhoogde tegemoetkoming van de verzekering voor geneeskundige

verzorging, als gezinshoofd of als persoon ten laste. Dit is veel minder dan in het Brussels Gewest⁽¹³⁾ (17,2 %). Watermaal-Bosvoorde telt minder mensen die recht hebben op steun van het OCMW (0,8 %), "IGO" (0,7 %), oudere werklozen (1,0 %), WIGW (3,8 %) dan het gewestelijke gemiddelde (respectievelijk 4,9 %, 1,0 %, 2,0 % en 5,1 %).

(13) Voor het Gewest, zie Tabel 7 van de Welzijnsbarometer 2008, pagina 16.

4. GEZONDHEID

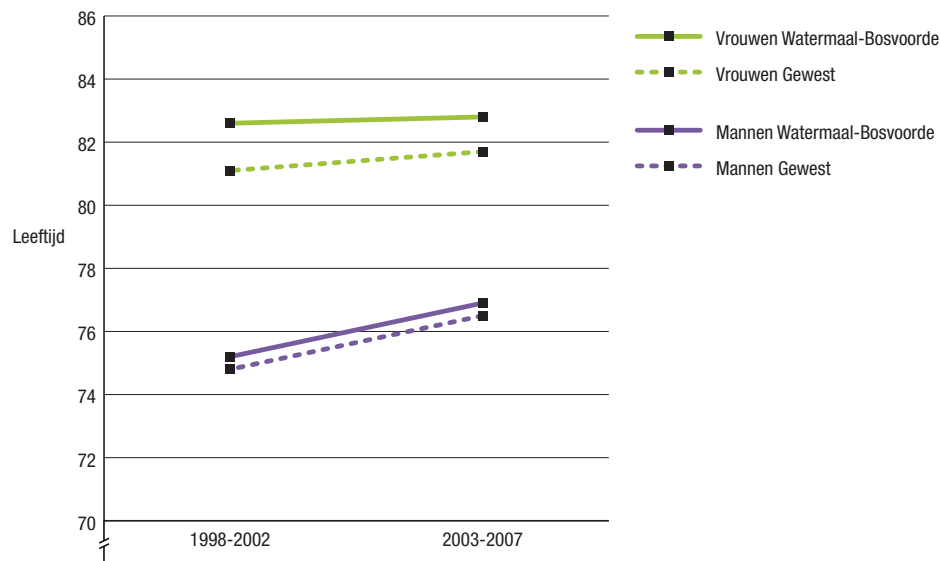
Van een aantal gezondheidsindicatoren zijn, per wijk, kaarten en tabellen beschikbaar op de site van de Wijkmonitoring. Raadpleeg het onderwerp “Sterftecijfer” onder het thema “Gezondheid”, maar ook “Leeftijdsstructuur” onder het thema “Demografie”.

<http://www.wijkmonitoring.irisnet.be/>

4.1 Algemene gezondheidstoestand

4.1.1 LEVENSV ERWACHTING

Figuur 10: Evolutie van de levensverwachting in Watermaal-Bosvoorde en het Brussels Gewest, naar geslacht.

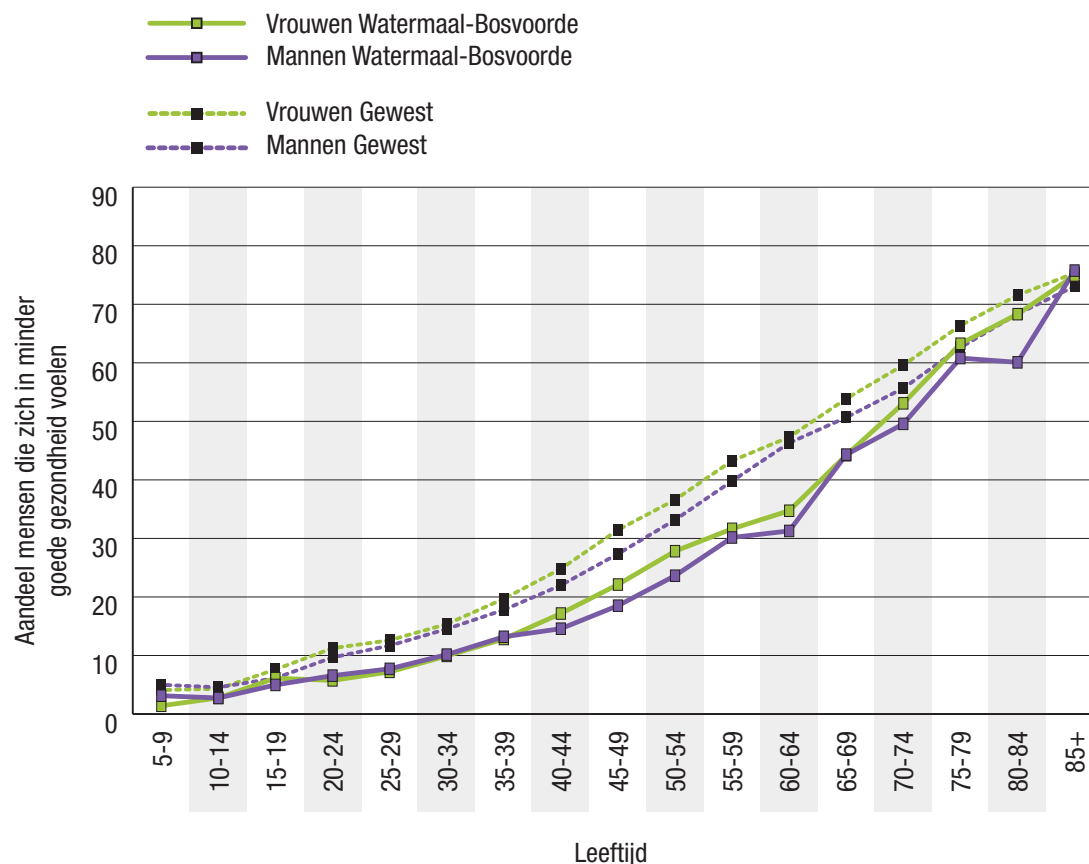
Bron: Statistische formulieren voor overlijden, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn.

De levensverwachting in Watermaal-Bosvoorde ligt hoger dan het gewestelijke gemiddelde en die van de vrouwen ligt nog hoger dan die van de mannen. De levensverwachting van mannen neemt sterker toe dan die van vrouwen, en dit zowel in Watermaal-Bosvoorde (respectievelijk +1,7 jaar tegenover +0,2 jaar) als in het Brussels Gewest (respectievelijk +1,7 jaar tegenover +0,6 jaar).

4.1 Algemene gezondheidstoestand

4.1.2 SUBJECTIEVE GEZONDHEID

Figuur 11: Inschatting van de eigen gezondheid in Watermaal-Bosvoorde en het Brussels Gewest, naar leeftijd en geslacht.

Bron: Algemene socio-economische enquête 2001, berekeningen Patrick Deboosere (VUB Interface Demography).

De bevolking van Watermaal-Bosvoorde vindt vaker dat haar gezondheid bevredigend is dan de bevolking in het hele Gewest. De subjectieve gezondheid van de mannen is nog beter dan die van de vrouwen.

De gezondheidsperceptie wordt gebruikt als een indicator van de algehele gezondheid van de bevolking. Dit gegeven lijkt

een goede maatstaf zowel voor verkennende studies als voor beleidsplanning. Daarom werden de gegevens van de algemene socio-economische enquête 2001 over de gezondheidsperceptie in detail geanalyseerd in de "Gezondheids- en welzijnsatlas van Brussel-Hoofdstad" (hoofdstuk 9).

4.1 Algemene gezondheidstoestand

4.1.3 STERFTE

Tabel 13: Belangrijkste doodsoorzaken voor alle leeftijden in Watermaal-Bosvoorde, voor de periode 2003-2007 en vergelijking met het Brussels Gewest na standaardisering ⁽¹⁴⁾ voor leeftijd.

	Mannen			Vrouwen		
	Aantal overlijdens	Sterftecijfer (/100 000)	Verskil in mortaliteit ten opzichte van het Gewest	Aantal overlijdens	Sterftecijfer (/100 000)	Verskil in mortaliteit ten opzichte van het Gewest
Cardiovasculaire aandoeningen	207	375,1	+1 %	230	355,3	-17 %
Kanker	169	306,2	-6 %	167	258,0	-5 %
Ademhalingsziekten	93	168,5	6 %	77	118,9	-15 %
Ziekten ademhalingsorganen	24	43,5	-23 %	98	151,4	-20 %
Infectieuze en parasitaire aandoeningen				30	46,3	+5 %
Uitwendige doodsoorzaken	40	72,5	-3 %	40	61,8	+4 %
Ongevallen				26	40,2	+1 %
Totaal	624	1 130,7	-2 %	698	1 078,2	-10 %

Enkel de doodsoorzaken die tijdens de periode 2003-2007 meer dan 20 overlijdens tellen, zijn opgenomen in deze tabel.

De statistisch significante verschillen met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn in het vet weergegeven.

Als het percentage van het verschil in mortaliteit ten opzichte van het Gewest niet in het vet gedrukt is, kan het verschil aan het toeval te wijten zijn.

Bijgevolg moet men vermijden verklarende hypothesen te zoeken, ook wanneer het om een hoog percentage gaat.

Bron: Statistische formulieren voor overlijden, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn.

In Watermaal-Bosvoorde bedraagt het sterftecijfer voor alle leeftijden 1 131 per 100 000 voor mannen en 1 078 per 100 000 voor vrouwen. Na standaardisering voor de leeftijd is er een significante ondersterfte voor vrouwen in vergelijking met het Gewest (-10 %).

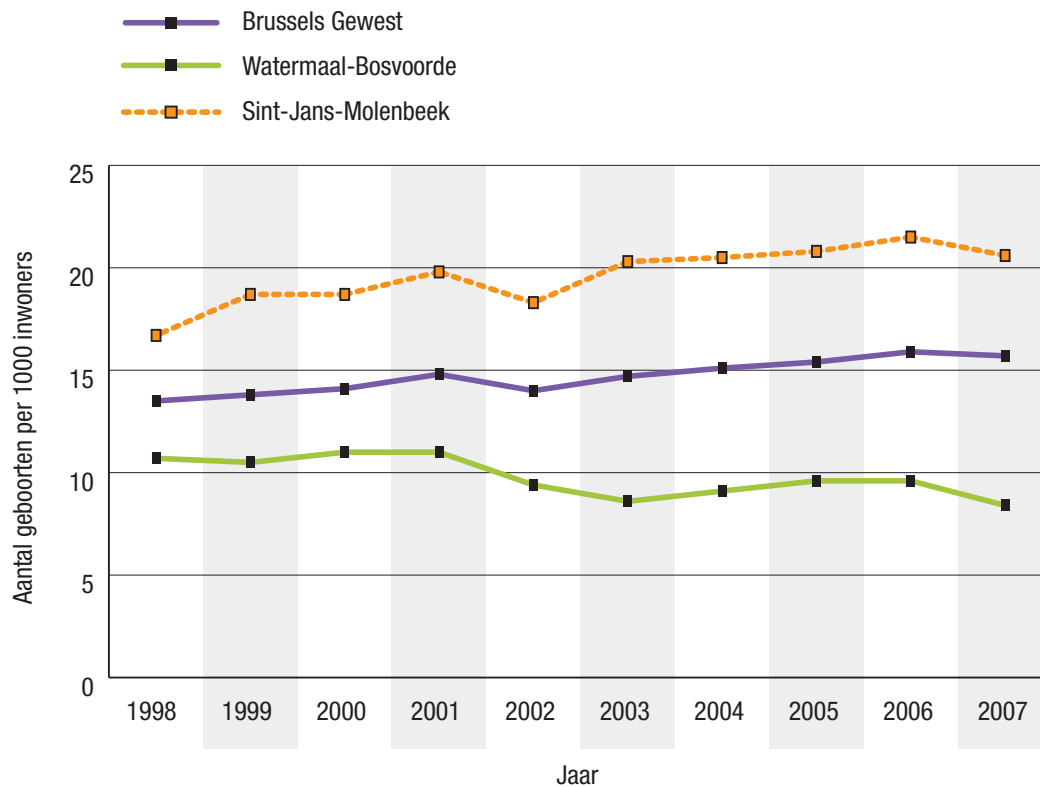
Na standaardisering voor de leeftijd wordt een significante ondersterfte door cardiovasculaire aandoeningen bij vrouwen vastgesteld.

(14) Zie woordenlijst.

4.2 Gezondheid van de jonge kinderen

4.2.1 GEBOORTEN

Figuur 12: Evolutie van de geboortecijfers in Watermaal-Bosvoorde en het Brussels Gewest, 1998-2007.

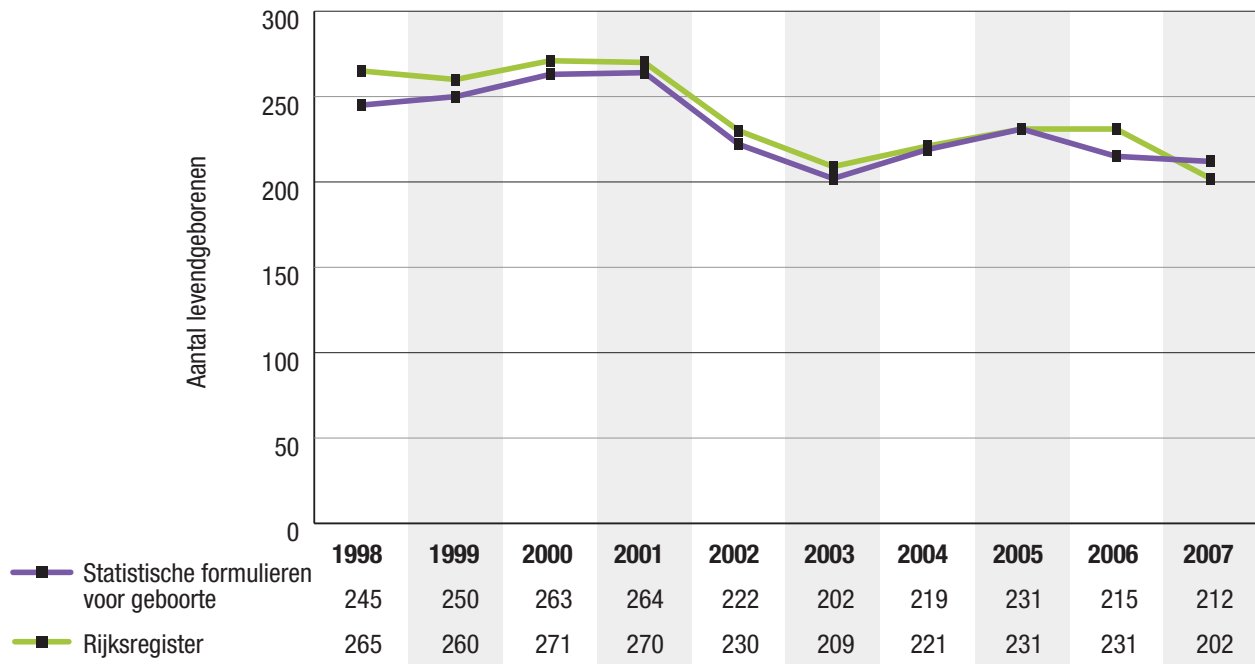

Bron: Statistische formulieren voor geboorten, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn.

Tussen 1998 en 2007 is het absolute aantal levendgeborenen in Watermaal-Bosvoorde gedaald, terwijl het in het Gewest is gestegen. Het geboortecijfer daalt eveneens in de gemeente, terwijl het in het Brussels Gewest stijgt.

4.2 Gezondheid van de jonge kinderen

Figuur 13: Evolutie van het absoluut aantal levendgeborenen in Watermaal-Bosvoorde, 1998-2007 volgens twee verschillende bronnen.

Bron: Statistische formulieren voor geboorte, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn en ADSEI: Rijksregister.

Als officieel cijfer voor het aantal geboorten geldt het cijfer van het Rijksregister, dat samengesteld is op basis van het bevolkingsregister van de gemeenten.

Een andere informatiebron zijn de statistische formulieren voor geboorte, die worden ingevuld door de gezondheidswerkers en de diensten van de burgerlijke stand van de gemeente van geboorte. Deze bron houdt rekening met alle geboorten, ongeacht het verblijfsstatuut van de moeder. In de meeste gemeenten is het aantal via deze bron geregistreerde geboorten hoger dan het aantal geboorten geregistreerd door het Rijksregister. Niet-geregistreerde geboorten vinden we

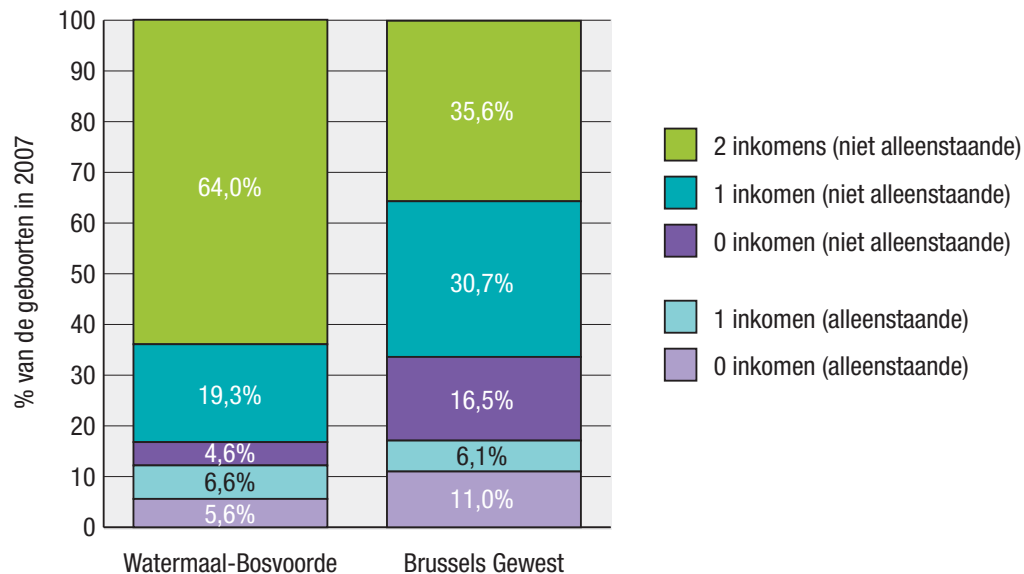
enerzijds bij kinderen van wie de moeder is ingeschreven in het Wachtregister en anderzijds in bijzondere situaties (diplomatiek personeel verbonden aan internationale instellingen, thuislozen, illegalen).

In Watermaal-Bosvoorde is het verschil tussen de twee informatiebronnen minuscule en soms zelfs tegengesteld. In 2007 werden er 10 geboorten meer geregistreerd in de statistische formulieren.

4.2 Gezondheid van de jonge kinderen

4.2.2 KENMERKEN VAN DE BORELINGEN EN DE MOEDERS

Figuur 14: Sociale kenmerken van de huishoudens van de pasgeborenen in Watermaal-Bosvoorde en het Brussels Gewest op 01/01/2007. ⁽¹⁵⁾

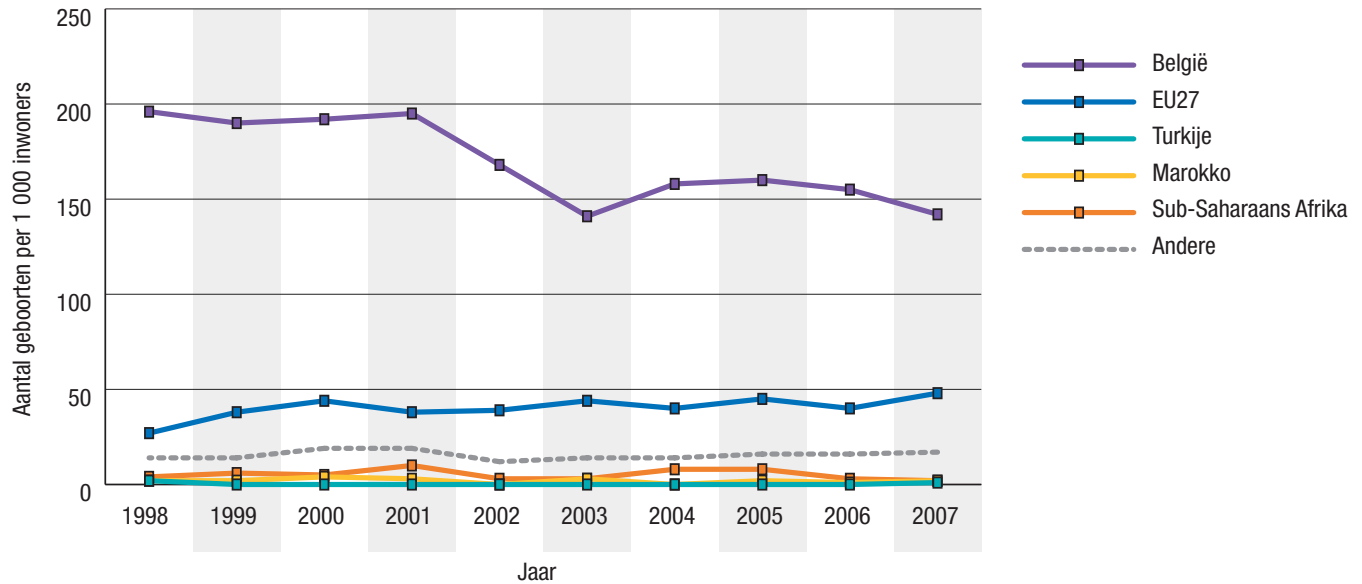
Bron: Statistische formulieren voor geboorte, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn.

In Watermaal-Bosvoorde wordt een grote meerderheid van de kinderen (64,0 %) geboren in een huishouden met twee inkomens, dat is bijna tweemaal zo veel als in het Gewest (35,6 %). Er worden minder kinderen geboren in een huishouden zonder inkomen (10,2 % tegenover 27,5 % in het Brussels Gewest) en er zijn minder geboorten bij alleenstaande moeders (12,2 % tegenover 17,1 % voor het Gewest). Het aandeel kinderen dat geboren wordt in een gezin zonder inkomen uit arbeid (al dan niet alleenstaand) wordt gebruikt als armoede-indicator.

(15) Een alleenstaand huishouden is een huishouden waar de moeder alleen woont op het moment van de geboorte.

4.2 Gezondheid van de jonge kinderen

Figuur 15: Evolutie van de huidige nationaliteit van de moeder van de pasgeborenen in Watermaal-Bosvoorde, 1998-2007.

Bron: Statistische formulieren voor geboorte, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn.

In 2007 werd in Watermaal-Bosvoorde 67 % van de kinderen geboren uit moeders met de Belgische nationaliteit en 23 % uit moeders met een Europese nationaliteit.

4.2 Gezondheid van de jonge kinderen

4.2.3 GEZONDHEID VAN DE BORELINGEN EN DE MOEDERS

Tabel 14: Evolutie van de kenmerken van de geboorten en de moeders die in Watermaal-Bosvoorde en het Brussels Gewest wonen, 2003-2007.

	Aantal Watermaal- Bosvoorde	% Watermaal- Bosvoorde*	% Gewest*
	2003-2007	2003-2007	2003-2007
Meerlinggeboorten	46	4,2	3,5
Keizersneden	211	19,5	17,4
Ingeleide bevallingen	307	29,3	26,3
Vroeggeboorte (< 37 weken)	57	5,7	6,7
Ernstige vroeggeboorte (< 32 weken)	5	0,5	1,0
Laag geboortegewicht (< 2500g)	67	6,4	6,5
Moeders < 20 jaar	14	1,3	2,8
Moeders ≥ 40 jaar	59	5,4	4,0

* Per 100 levendgeboorten (vroeggeboorte of laag geboortegewicht) of totaal.

De statistisch significante verschillen met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn in het vet weergegeven.

Als het percentage van het verschil in mortaliteit ten opzichte van het Gewest niet in het vet gedrukt is, kan het verschil aan het toeval te wijten zijn. Bijgevolg moet men vermijden verklarende hypothesen te zoeken, ook wanneer het om een hoog percentage gaat.

Bron: Statistische formulieren voor geboorte en overlijden, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn.

4.2.4 FOETO-INFANTIELE STERFTE

Tabel 15: Evolutie van de perinatale, infantiele en foeto-infantiele mortaliteit bij geboorten bij moeders die wonen in Watermaal-Bosvoorde en het Brussels Gewest, 2003-2007.

	Aantal Watermaal- Bosvoorde	Watermaal- Bosvoorde pour 1000 naissances	Gewest per 1 000 geboorten
	2003-2007	2003-2007	2003-2007
Perinatale mortaliteit (1)	6	5,5	7,2
Infantiele mortaliteit (2)	2	1,9	4,3
Foeto-infantiele mortaliteit (3)	6	5,5	9,2

(1) Overlijden voor de geboorte, vanaf 22 weken zwangerschap of 500g, of tijdens de eerste week na de geboorte (0-6 dagen na de bevalling), per 1 000 geboorten.

(2) Overlijden na de geboorte en voor de eerste verjaardag (tussen 0 en 364 levensdagen), per 1 000 levendgeboorten.

(3) Overlijden vanaf 22 weken zwangerschap tot de geboorte (criterium vanaf 1999, daarvoor 28 weken zwangerschap of 1 000g) of in de loop van het eerste levensjaar, per 1 000 geboorten.

Bron: Statistische formulieren voor geboorte en overlijden, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn.

Het percentage ingeleide bevallingen en bevallingen bij moeders van 40 jaar of ouder ligt hoger dan het Brusselse gemiddelde. Het aandeel jonge moeders ligt dan weer lager.

In Watermaal-Bosvoorde is er geen significant verschil in perinatale, infantiele en foeto-infantiele sterfte in vergelijking met het Gewest.

5. OPLEIDING

Van een aantal onderwijsindicatoren zijn, per wijk, kaarten en tabellen beschikbaar op de site van de Wijkmonitoring. Raadpleeg het onderwerp “Kinderopvang” onder het thema “Sociaal-cultureel”, maar ook “Inschakeling op de arbeidsmarkt” onder het thema “Economie”.

<http://www.wijkmonitoring.irisnet.be/>

5.1 Schoolgaande bevolking in kleuteronderwijs

Tabel 16: Aantal leerlingen in het kleuteronderwijs in Watermaal-Bosvoorde en het Brussels Gewest, begin 2008.

	Watermaal-Bosvoorde	Brussels Gewest
Naar woonplaats	829	46 958
Naar plaats van onderwijs	1 088	51 041

Bron: Communauté française, Vlaamse Gemeenschap 2007, Berekeningen: IGEAT-ULB.

Opmerkingen: de statistieken op de verblijfplaats hebben betrekking op de kinderen die in Watermaal-Bosvoorde wonen, ongeacht de gemeente waarin ze onderwijs volgen. Zij geven over het algemeen een vrij goed beeld van de realiteit in de gemeente.

De leerlingen die school lopen in scholen die niet door de Vlaamse en Franse Gemeenschap gesubsidieerd worden (meer bepaald de internationale scholen) zijn niet in deze cijfers opgenomen.

5.2 Schoolgaande bevolking in leerplichtonderwijs

Tabel 17: Aantal leerlingen in het leerplichtonderwijs in Watermaal-Bosvoorde en het Brussels Gewest, begin 2008.				
		Naar woonplaats		
		Watermaal-Bosvoorde		Brussels Gewest
Onderwijsniveau	Onderwijsvorm	Aantal	% in onderwijsniveau	% in onderwijsniveau
Lager onderwijs	Lager onderwijs	1 488	95,8	94,8
	Bijzonder lager onderwijs	65	4,2	5,2
	Totaal lager onderwijs	1 553	100,0	100,0
Secundair onderwijs 1	Secundair onderwijs	483	100,0	100,0
Secundair onderwijs 2	ASO	418	71,6	51,2
	TSO	111	19,0	24,5
	BSO	55	9,4	24,3
	Totaal	584	100,0	100,0
Secundair onderwijs 3	ASO	351	66,2	45,9
	TSO	120	22,6	30,9
	BSO	59	11,1	23,2
	Totaal	530	100,0	100,0
Buitengewoon secundair onderwijs	Buitengewoon secundair onderwijs	31	100,0	100,0
Secundair onderwijs 4	BSO	8	100,0	100,0
Totaal aantal leerlingen		3 189	-	-

Bron: Communauté française, Vlaamse Gemeenschap 2007, Berekeningen: IGEAT-ULB.

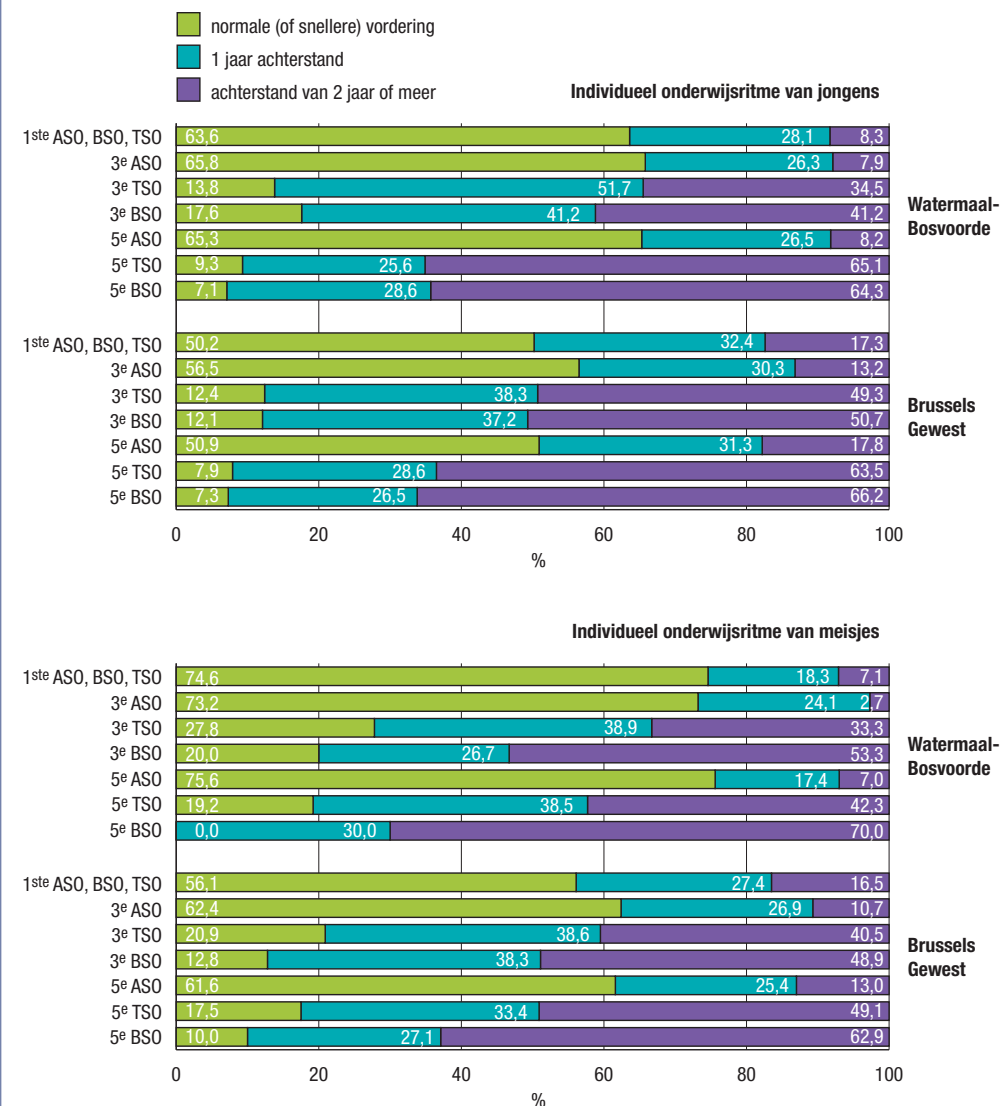
Het secundair niveau 1 omvat de leerlingen in de eerste twee jaar van het secundair onderwijs. Secundair niveau 2 omvat de leerlingen in het derde en vierde jaar. Secundair niveau 3 omvat de leerlingen van het vijfde en zesde jaar. Niveau 4 omvat het zevende jaar van het secundair beroepsonderwijs.

Vergeleken met het gewestelijke gemiddelde kiezen de leerlingen van het secundair onderwijs die in Watermaal-Bosvoorde wonen eerder voor het algemeen onderwijs en minder voor het beroepsonderwijs.

De gemeente telt 3 189 schoolgaande leerlingen, dus leerlingen die in de gemeente wonen en het leerplichtonderwijs volgen. Opgelet, een leerling die in een andere gemeente woont, kan naar school gaan in Watermaal-Bosvoorde en omgekeerd.

5.3 Onderwijsritme in leerplichtonderwijs

Figuur 16: Onderwijsritme van leerlingen van het secundair onderwijs (eerste, derde en vijfde jaar) woonachtig in Watermaal-Bosvoorde en het Brussels Gewest, naar geslacht en onderwijsvorm, schooljaar 2007-2008.

Bron: Communauté française, Vlaamse Gemeenschap.

“Normale vordering” betekent dat de leerling ofwel op zijn tijd vooruit is, ofwel in het theoretische jaar zit waarin hij op zijn leeftijd geacht wordt te zitten.

Bij de leerlingen van het 1e jaar van het secundair onderwijs, alle richtingen samen, was in 2007-2008 bijna 70 % van de in Watermaal-Bosvoorde wonende kinderen normaal gevorderd (meer dan in het Brussels Gewest). Een kwart had één jaar achterstand (minder dan in het Gewest) en minder dan 10 % had twee of meer jaar achterstand (tegenover meer dan 15 % in het Gewest). Over het algemeen zijn leerlingen die in Watermaal-Bosvoorde wonen vaker normaal gevorderd dan in het Gewest.

Bovendien waren er in 2001⁽¹⁶⁾ verhoudingsgewijs minder jongeren in de gemeente die niet voortstudeerden en geen diploma hoger secundair onderwijs hadden (42,4 % van de 18-24-jarigen niet-studerenden) dan in de 19 gemeenten samen (47,7 %).

(16) Socio-economische enquête 2001.

6. HUISVESTING EN LEEFOMGEVING

Van een aantal huisvestingsindicatoren zijn, per wijk, kaarten en tabellen beschikbaar op de site van de Wijkmonitoring. Raadpleeg de onderwerpen “Oppervlakte van een woning”, “Type woning”, “Evolutie van het woningbestand”, “Eigendomsstructuur” en “Sociale woningbestand” onder het thema “Huisvesting”, maar ook “Ouderdom van de bebouwing” en “Structuur van de bebouwing” onder het thema “Morfologie”.

<http://www.wijkmonitoring.irisnet.be/>

Tabel 18: Kenmerken van de woningen in Watermaal-Bosvoorde en het Brussels Gewest.

	Watermaal-Bosvoorde	Brussels Gewest
Aandeel huishoudens dat in een appartement woont (%) - 2001	48,0	71,2
Gemiddelde oppervlakte per woning (m ²) - 2001	81,8	74,4
Aantal woonvertrekken per bewoner (n) - 2001	2,3	1,9
Aandeel koopwoningen (%) - 2001	48,9	41,5
Aandeel huurwoningen (%) - 2008	47	58,6
Aandeel sociale woningen (woning/100 huishoudens) - 2007	18,1	7,8
Aandeel woningen met basiscomfort (%) - 2001	94,1	90,8
Aandeel woningen gebouwd voor 1961 (%) - 2001	63,5	63,0
Gemiddelde maandelijkse huur (€) - 2008	736	553
Gemiddelde maandelijkse huur van woningen met 1 kamer (€) - 2008	524	471
Gemiddelde maandelijkse huur van woningen met 2 kamers (€) - 2008	681	591
Aandeel “niet-natuurlijke zones” (%) - 2006	14,8	46,5

Bron: FOD Economie – ADSEI (Socio-economische enquête 2001); Observatorium van de huurprijzen 2008; IGEAT 2006

In Watermaal-Bosvoorde is het aandeel huishoudens dat in een appartement woont veel kleiner dan het gewestelijke gemiddelde (48,0 % tegenover 71,2 %). Het aandeel sociale woningen is er veel groter dan in het gewest (18,1 % tegenover 7,8 %). Alle woningen samen beschouwd bedraagt de gemiddelde huurprijs van een huurwoning er € 736. De woningen zijn beter uitgerust (94,1 % heeft basisvoorzieningen: een badkamer, stromend water en een toilet in huis) en de omgeving is zeer groen, tot

zelfs landelijk (slechts 14,8 % van het gemeentelijk grondgebied is niet natuurlijk tegenover 46,5 % voor het Gewest, de rest wordt ingenomen door groene ruimten, tuinen of doordringbare oppervlakken⁽¹⁷⁾).

(17) Zie referentiekaart.

7. WOORDENLIJST

‰ = per 1 000

19de eeuwse gordel: de verstedelijkte gordel uit de 19de eeuw omvat de wijken van de eerste kroon, waar de verstedelijking vooral in de tweede helft van de 19de eeuw plaatsvond. Tot deze gordel behoren ook de oudste wijken van de tweede kroon: de uitbreidingen van de vroegere voorsteden en de tussenruimten die het dichtst bij de Vijfhoek gelegen zijn. In tegenstelling tot de eerste kroon reikt de 19de-eeuwse gordel niet tot aan de militaire lanen (in het oosten) of het ringspoor (in het westen).

Activiteitsgraad: het aandeel van de bevolking op beroepsleeftijd (tussen 18 en 64 jaar) die werkt of op zoek is naar werk. De activiteitsgraad wordt dus gedefinieerd door de verhouding (werknemers + werklozen)/(bevolking 18-64 jaar).

Afhankelijkheidsindex: verhouding tussen de bevolking die zich in de meest afhankelijke leeftijdscategorieën (0-19 jaar en 65 jaar en ouder) bevindt en de bevolking die het meest waarschijnlijk een beroepsactiviteit uitoefent (20 tot 64 jaar), uitgedrukt in percentage.

Arme sikkel: zone waar al meerdere decennia een concentratie van de op economisch vlak meest kansarme bevolkingsgroepen woont, bestaande uit de wijken in het noorden en het westen van de eerste kroon, die behoren tot de armste wijken van het Brussels Gewest en die een sikkel vormen rond het stadscentrum. De wijken van deze zone zijn:

- binnen de Vijfhoek, het westen van de Noord-Zuidverbinding en de Marollen;
- het oosten van Anderlecht (Kuregem) en Laag-Molenbeek (tussen de spoorlijn en het kanaal);
- in het noorden de gemeente Sint-Joost, het westen van Schaarbeek, Laken en de industriële zones langs het kanaal;
- in het zuiden, de lage gedeelten van Sint-Gillis en Vorst.

Voor meer details, zie “Ruimtelijke structuur van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest”.

Bel-etagewoning: aanpalende woning, typisch voor de periode na de Tweede Wereldoorlog, waarvan de garage en de inkomhal beneden, de living en de keuken op de eerste verdieping (= bel-etage) en de slaapkamers en de badkamer op de tweede verdieping zijn gelegen.

Buitenlandse origine (bevolking van): verwijst naar de bevolking die met een andere dan de Belgische nationaliteit is geboren of waarvan de ouders afkomstig zijn uit de immigratie.

Diploma hoger onderwijs: verwijst naar een universitair diploma (korte en lange type) of een diploma van het niet-universitair hoger onderwijs (korte en lange type).

Emigratie: verwijst naar het verlaten van een gebied door mensen uit dat gebied en hun verplaatsing naar een ander gebied om er te wonen en te werken.

Gemiddeld inkomen: som van de inkomens van alle huishoudens van een gebied gedeeld door het aantal huishoudens van datzelfde gebied.

Gentrificatie: proces dat verwijst naar de vervanging van de bevolking in vervallen historische wijken met een kansarme bevolking door een meer welgestelde bevolking, vaak jongvolwassenen zonder kinderen en met een hogere culturele en/of economische status (bijvoorbeeld: de Docks in Londen, de Antoine Dansaertstraat in Brussel).

Index van intensiteit van de veroudering: het aandeel 80-plussers bij de 65-plussers. Hoe hoger dit aandeel, hoe intenser de veroudering.

Indicator: evaluatie-instrument, vaak statistisch, waarmee een situatie of een trend op redelijk objectieve manier in tijd en ruimte kan worden gemeten. Een indicator meet maar zelden rechtstreeks de complexiteit van een fenomeen. De statistische indicatoren wijzen vaak op uitingen van dit fenomeen, op de sporen die het nalaat en de gevolgen die het veroorzaakt.

IGO: Inkomensgarantie voor ouderen.

Immigratie: verwijst naar de aankomst in een gebied van mensen uit een ander gebied, ongeacht hun nationaliteit (dus ook Belgen), die er komen wonen en werken.

Intra- of extrafamiliale transfers: financiële transfers om het inkomen uit werk te herverdelen, hetzij via de sociale

zekerheid (werkloosheid, pensioen, invaliditeit,...), hetzij binnen families (van werknemers naar andere leden van het huishouden of van de familie).

Kroon: beschrijving van de wijken met een zekere maatschappelijke, stedenbouwkundige homogeniteit, die een ring vormen binnen de stad. In Brussel verwijst de eerste kroon naar de wijken tussen de lanen van de kleine ring en de middenring, gevormd door de Churchillaan (in het zuiden), de militaire lanen (in het oosten: Generaal Jacques, Generaal Meiser, Brand Whitlock, Auguste Reyers, Generaal Wahis) en de spoorlijnen (in het westen). De tweede kroon omvat de wijken die het meest aan de buitenkant van de stad liggen. Op de kaart bij “Ruimtelijke structuur van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest” is de eerste kroon samen met de Vijfhoek weergegeven in rood en blauw, de tweede kroon in roze, groen en geel.

Kwadrant: een kwadrant verwijst in het algemeen naar het resultaat van de verdeling in vier van een oppervlakte. Zo bestaat het zuidoostelijke kwadrant van Brussel uit de wijken in de oostelijke helft van de zuidelijke helft van de stad.

Leefloon: een gewaarborgde financiële maatschappelijke hulp, toegekend door de openbare centra voor maatschappelijk welzijn (OCMW). Het leefloon is een residuair recht: het is ondergeschikt aan het vervullen van alle nuttige en nodige maatregelen om zijn rechten te doen gelden op andere sociale prestaties of middelen waarop men recht zou hebben krachtens de Belgische en buitenlandse wetgeving. Het wordt dus enkel toegekend wanneer de aanvrager geen recht heeft op een andere sociale uitkering. Het equivalent leefloon is een financiële hulp, waarvan de bedragen dezelfde zijn als die van het leefloon. Het wordt toegekend aan personen die om bepaalde redenen (bijvoorbeeld nationaliteit) niet in aanmerking komen voor het recht op leefloon.

Mediaan inkomen: wanneer men alle inkomens rangschikt van het kleinste tot het hoogste bedrag, is het mediaan inkomen het bedrag in het midden van de rangschikking. Dit betekent dat de helft van de inkomens lager is dan het mediane inkomen, en de helft hoger. De mediaan wordt minder beïnvloed door extreme waarden (zeer hoog of zeer laag) dan

het gemiddelde. De “armoederisicogrens” wordt vastgelegd op 60 % van het mediane inkomen.

Middenklasse: zeer heterogene sociale klasse, deels gedefinieerd door het levensniveau, gesitueerd boven de volksklassen (om niet te zeggen, de armen) en onder de welgestelde klasse. Wat de beroepen betreft, wordt de hogere middenklasse vaak geassocieerd met hogere intellectuele beroepen, maar zelden met vrije beroepen, die worden geassocieerd met de welgestelde klasse. De lagere middenklasse wordt vaak geassocieerd met maatschappelijk werkers, verpleegsters, intermediaire beroepen, een deel van de bedienden,...

Migratiesaldo: verschil tussen het aantal aankomsten (inwijking) en het aantal vertrekken (uitwijking) van de inwoners binnen een gebied.

Modale leeftijd: de meest voorkomende leeftijd binnen een bevolking. De modus is de meest voorkomende waarde.

Modale waarde: in een statistische reeks is dit de waarde die een variabele het vaakst aanneemt. Bijvoorbeeld: als er in een flatgebouw 5 flats zijn met 2 kamers, 1 flat met 3 kamers en 3 flats met 1 kamer, dan is de modale waarde van de variabele “aantal kamers” gelijk aan 2.

Modus: zie modale waarde.

Nationaliteit: het feit dat een natuurlijke of rechtspersoon onderworpen is aan het burgerlijk recht van een staat. Men kan inwoner van een land zijn zonder de nationaliteit van dat land te hebben. Dit heeft gevolgen inzake stemrecht, toegang tot het openbaar ambt, enz.

Natuurlijke aangroei: verschil tussen het aantal geboorten en het aantal sterfgevallen binnen een gebied of een bevolkingsgroep.

NWWZ: Niet-werkende werkzoekenden. Personen zonder betaalde arbeid ingeschreven als werkzoekende bij de gewestelijke tewerkstellingsdienst Actiris. Het betreft zowel uitkeringsgerechtigde werklozen als jongeren in hun wachtlijn,

vrij ingeschreven werkzoekenden en verplicht ingeschreven werkzoekenden (bijvoorbeeld doorverwezen door een OCMW).

Omnio: nieuw statuut dat sinds 1 april 2007 van toepassing is en het recht op de verhoogde tegemoetkoming voor geneeskundige verzorging uitbreidt naar verzekerden uit huishoudens met een laag inkomen.

Opbrengstgebouw: gebouw met verschillende woningen verhuurd door een of meerdere eigenaars. De woningen zijn een belegging voor de eigenaar die huur ontvangt. Het betreft vaak een gebouw dat oorspronkelijk is ontworpen als appartementsgebouw, maar een eengezinswoning kan eveneens worden omgebouwd tot opbrengstgebouw. In dit geval spreekt men van “opdeling”, een vaak voorkomend verschijnsel in Brussel in de oude burgerwijken van de eerste oostelijke kroon (van Schaarbeek tot Sint-Gillis).

Opdeling: verbouwing waarbij een gebouw dat oorspronkelijk was ontworpen als een eengezinswoning wordt opgedeeld in meerdere appartementen, gemeubelde kamers of studentenkamers.

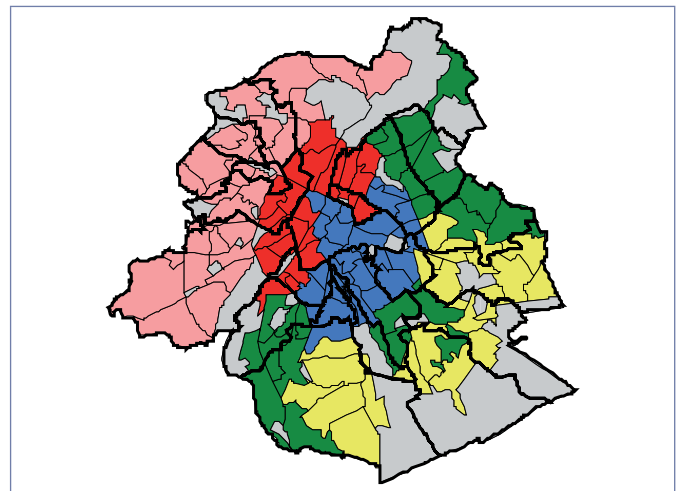
Procentpunt: wanneer twee percentages worden vergeleken, wordt het verschil tussen beide meestal uitgedrukt in procentpunten. Het verschil tussen 10 % en 30 % bedraagt 20 procentpunten (niet te verwarren met het verband tussen de beide waarden: 30 % is 300 % hoger dan 10 %).

Rijksregister: register met identificatie- en adresgegevens van de officiële bevolking van België. Het betreft personen die ingeschreven zijn in de gemeentelijke bevolkings- of vreemdelingenregisters. Het Rijksregister is de belangrijkste bron voor statistieken in verband met de bevolking. Als men bij het berekenen van armoede-indicatoren gebruik maakt van het Rijksregister moet men er rekening mee houden dat bepaalde kwetsbare bevolkingsgroepen niet ingeschreven staan (bijvoorbeeld sommige dak- en thuislozen of mensen zonder papieren).

Ruimtelijke structuur van het Brussels Gewest: schematisch gezien is de Brusselse ruimte, zoals geldt voor veel grote steden,

het product van de overlapping van twee fundamentele structuren: (a) een concentrische structuur, verbonden aan de historische ontwikkeling van de stad volgens een cirkel met een toenemende diameter en (b) een structuur in kwadranten, verbonden aan de reproductie, doorheen de gehele groei van de agglomeratie en afhankelijk van de differentiële druk op de ruimte. Er is een sociaaleconomische kloof tussen enerzijds het dal van de vallei en de lichte westelijke helling – van oorsprong vochtiger, minder goed bewoonbaar en volkser, waar de industriële ontwikkelingen van de 19de en de eerste helft van de 20ste eeuw waren geconcentreerd – en anderzijds een welgestelde zuidoostelijke kwadrant, waarnaar de burgerlijke wijken zich eerder en in grotere mate hebben uitgebreid, op de vlucht voor de centrale arbeiderswijken. Deze kwadrant heeft zich steeds verder ontwikkeld vanuit de meer aristocratische stad op de rechterhelling, die steiler, beter bewoonbaar en topografisch dominant is.

De combinatie van deze twee structuren leidt binnen het Gewest tot de onderverdeling in vijf grote subgebieden: de westelijke zone (in het roze), de westelijke centrale zone of arme sikkels (in het rood), de oostelijke centrale zone (in het blauw), de tussenliggende oostelijke zone (in het groen) en de externe oostelijke zone of zuidoostelijke kwadrant (in het geel).

RVOHR: Ruimte voor Versterkte Ontwikkeling van Huisvesting en Renovatie: omvat de oude stadsbuurten van Anderlecht, Brussel-Stad, Molenbeek, Koekelberg, Jette, Schaarbeek, Sint-Joost, Elsene, Etterbeek, Sint-Gillis en Vorst, waar de overheid een grotere inspanning moet leveren. De Wijkcontracten moeten noodzakelijkerwijs in de RVOHR gelegen zijn. De verschillende premies en fiscale voordelen of bepaalde subsidies aan de gemeenten worden er verhoogd.

RVV: Rechthebbende op de verhoogde tegemoetkoming van de verzekering voor geneeskundige verzorging.

Standaardafwijking: meet de verspreiding van een reeks waarden rond hun gemiddelde.

Standaardisering: methode voor het corrigeren van cijfergegevens zodat vergelijkingen tussen populaties met een verschillende leeftijds piramide mogelijk zijn. Men spreekt vaak over standaardisering voor de leeftijd, maar men kan ook standaardiseren voor een reeks andere kenmerken, zoals bijvoorbeeld het geslacht.

Statistische buurt: een statistische buurt is de kleinste administratieve eenheid waarvoor socio-economische en administratieve gegevens beschikbaar zijn. Elke gemeente wordt onderverdeeld in meerdere statistische buurten. Op basis van de gegevens per statistische buurt kunnen de intragemeentelijke verschillen zo goed mogelijk worden gevat. Het Brussels Gewest is verdeeld in 724 statistische buurten. In 2002 telde een buurt gemiddeld 1 350 inwoners. Een statistische buurt mag niet worden verward met de gewone betekenis die wordt gegeven aan de buurten. In de ogen van de gebruikers en de bewoners, zijn de buurten vaak slechts zeer vaag afgebakend. Bovendien verschilt de beschrijving van de buurt van de ene inwoner tot de andere.

Sterftecijfer: verhouding, voor een bepaalde periode, van het aantal sterfgevallen binnen een bepaalde bevolking tot het bevolkingsaantal in het midden van de periode. Deze verhouding wordt uitgedrukt in aantal sterfgevallen per 1 000 inwoners en per jaar. Als bron voor de teller geldt het overlijdensbestand, aangelegd op basis van de

overlijdensformulieren. Voor de noemer wordt gebruik gemaakt van de effectieve bevolkingsomvang verstrekt door het Rijksregister. De vroegtijdige mortaliteit wordt berekend door het aantal sterfgevallen van mensen jonger dan 65 jaar in de loop van de bestudeerde periode te delen door het aantal personen jonger dan 65 jaar in de bevolkingsgroep in het midden van de gegeven periode. Ze wordt uitgedrukt in aantal sterfgevallen per 1 000 inwoners en per jaar. Het sterftecijfer per oorzaak wordt berekend door het aantal sterfgevallen te wijten aan één oorzaak in de loop van de bestudeerde periode te delen door het aantal personen in de bevolkingsgroep in het midden van de gegeven periode. Dit cijfer wordt uitgedrukt in aantal sterfgevallen per 100 000 inwoners.

Verouderingsindex: verhouding tussen het aantal ouderen (65 jaar en meer) en het aantal jongeren (0 tot 19 jaar), uitgedrukt in percentage.

Vijfhoek: zone in Brussel die binnen de lanen van de kleine ring ligt. Het is de stad die oorspronkelijk werd beschermd door de stadswallen. De naam van deze zone is afkomstig van de vorm, die het tracé van de oude stadswallen volgt.

Volksklasse: deel van de bevolking dat potentieel het meest kwetsbaar is, met name op financieel vlak, als gevolg van het weinige opgebouwde kapitaal. De volksklasse omvat de arbeiders, maar ook werknemers met de financieel minst vergoede functies en gepensioneerden met een laag pensioen zonder rente. Er is een duidelijk verband tussen financieel kapitaal en cultureel kapitaal, aangezien de laagst opgeleiden doorgaans de minst goedbetaalde banen hebben en vaker worden getroffen door werkloosheid.

Vreemdelingenregister: register van de vreemdelingen die zijn toegelaten of gemachtigd om langer dan drie maanden in België te verblijven, met vermelding van de woonplaats.

Wachtregister: register met de kandidaat-vluchtelingen tijdens de erkenningsprocedure.

Werkende actieve bevolking: de bevolking op de arbeidsmarkt die effectief werkt (een baan heeft).

Werkloosheid: de inactiviteit van een persoon die zich effectief op de arbeidsmarkt bevindt (oud genoeg om op zoek te gaan naar betaald werk).

Werkloosheidsgraad: het aandeel werklozen in de beroepsbevolking. De werkloosheidsgraad wordt gedefinieerd door de verhouding (werklozen)/(werknemers + werklozen).

Werkzoekende: persoon zonder werk die verklaart op zoek te zijn naar een baan of persoon die een werkloosheidsuitkering krijgt (uitkeringsgerechtigde werkzoekende).

WIGW: weduwen, invaliden, gepensioneerden en wezen: deze categorieën genieten onder andere van de verhoogde tegemoetkoming voor geneeskundige verzorging onder bepaalde inkomensvoorwaarden.

COLOFON

AUTEURS:

Université Libre de Bruxelles - IGEAT:
Benjamin WAYENS, Pierre KUMMERT, Gauvain DUMONT

Observatorium voor Gezondheid en Welzijn:
Truus ROESEMS

LAY-OUT:

Centre de Diffusion de la Culture Sanitaire asbl:
Nathalie da Costa Maya

VERTALING:

Brussels Language Services sprl
Centrum voor Maatschappelijke Documentatie en Coördinatie
(CMDC-CDCS) vzw

DEPOTNUMMER:

D/2010/9334/16

VOOR MEER INFORMATIE:

Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad

www.observatbru.be
Myriam DE SPIEGELAERE – 02/552 01 45 –
mdespiegelaere@ccc.irisnet.be

ULB – Institut de Gestion de l'Environnement et d'Aménagement du Territoire (IGEAT)

www.ulb.ac.be/igeat
Benjamin WAYENS – 02/650 50 79 – bwayens@ulb.ac.be

COCOF – Service des Affaires sociales – Cohésion sociale

www.cocof.irisnet.be
Martine BAUWENS – 02/800 84 23 – mbauwens@cocof.irisnet.be
(gewestelijke contracten)
Marie-Pierre DURT – 02/800 81 25 – mpdurt@cocof.irisnet.be
(gemeentelijke contracten)

CBAI – Centre régional d'appui à la politique de cohésion sociale (CRACs)

www.cbai.be
Alexandre ANSAY – 02/289 71 61 – alexandre.ansay@cbai.be
Jonathan UNGER – 02/289 71 63 – jonathan.unger@cbai.be

Kabinet van de minister, Lid van het College bevoegd voor Cohésion sociale

Philippe STERCKX – 02/506 32 60 – psterckx@picque.irisnet.be

GELIEVE OP VOLGENDE WIJZE NAAR DEZE PUBLICATIE TE VERWIJZEN:

ULB-IGEAT, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn,
Gemeentelijke fiches voor de analyse van lokale statistieken in
het Brussels Gewest, Fiche 17: Gemeente Watermaal-Bosvoorde,
Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, 2010.

GEMEENTELIJKE FICHES VOOR DE ANALYSE VAN LOKALE STATISTIEKEN IN HET BRUSSELS GEWEST:

Dit instrument voor de analyse van lokale statistieken
bestaat uit verschillende documenten

Gemeentelijke fiches

- 01 Fiche van Anderlecht
- 02 Fiche van Oudergem
- 03 Fiche van Sint-Agatha-Berchem
- 04 Fiche van Brussel-stad
- 05 Fiche van Etterbeek
- 06 Fiche van Evere
- 07 Fiche van Vorst
- 08 Fiche van Ganshoren
- 09 Fiche van Elsene
- 10 Fiche van Jette
- 11 Fiche van Koekelberg
- 12 Fiche van Sint-Jans-Molenbeek
- 13 Fiche van Sint-Gillis
- 14 Fiche van Sint-Joost-ten-Node
- 15 Fiche van Schaarbeek
- 16 Fiche van Ukkel
- 17 Fiche van Watermaal-Bosvoorde
- 18 Fiche van Sint-Lambrechts-Woluwe
- 19 Fiche van Sint-Pieters-Woluwe

Begeleidende documenten

Handleiding
Bronnen en referenties
Gewestelijke fiche

Deze gemeentelijke fiches worden in de twee talen verspreid via de website van het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn (www.observatbru.be).

De begeleidende documenten zijn in het Frans beschikbaar op de website van de COCOF (www.cocof.irisnet.be/site/fr/affsoc/cohesion/index-htm/).

Elk document mag worden gekopieerd, mits vermelding van de bron.